LRKSA OFICIALUS ORGANAS
Leidžiamas kas mėnuo. Prenumerata metams $2.00
Redakcijos adresas:
71-73 So. Washington Street — (P. O. Box 32)
Wilkes-Barre, Pa. • Tel. 823-8676

GAIRSAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
Official Organ
Published Monthly
910 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLenmore 2-2923

NO. 6. BIRŽELIS - JUNE, 1964 VOL. - METAI 47-JI

LAUŽYKIME SOVIETŲ IMPERIJOS SIENAS

Kiekviena birželį mums tenka gyventi dvejopais jausmais: 1940 metų Lietuvos laisvės netekimo bei 1941 metų lietuvių trėmimo į Sibirą ir tų pat metų tautos sukilimo Lietuvos nepriklausomybei atstatyti.

Metus trukęs bolševikų siautimas ir tautos naikinimas uždegė lietuvių dvasią bei paskatino juos pirma proga imtis ginklo ir vyti priešą iš Lietuvos. Ir to garbingo žygio pasisekimas ypatingai sustiprino Lietuvių jėgas atsispirti naujam okupantui-naciams — iki bolševikai vėl užplūdo Lietuvą. O dar ir po to tollau ryžtingų vyrų ir moterų rankose eilę metų žvangėjo ginklai naikindami tėvynės priešus.

Nuo tų dienų praėjo dvidešim tketveri metai. Tačiau žūtbūtinė kova ir šiandien tebevyksta, nors josios būvyje teko vienus ginklus pakeisti kitais. Dabar tėvynėje mūsų broliai ir sesers kovoja su okupantu individualiai — už kasdieninę duoną, savos žemės pėdą, tautos dvasios bei kultūros išsaugojimą, už religinę, sąžinės, ūkio ir politines laisves. O kai visa tauta — kad ir individualiai — įvairiais būdais ir priemonėmis taip kovoja, okupantas kiekviename žingsnyje susiduria su visuotiniu pasipriešinimu jo užmačioms.

Ši tautos laikysena ir jos kova su okupantu įpareigoja ir mus visus, laisvajame pasaulyje gyvenančius, tos kovos neišleisti iš akių bei visomis prieinamomis priemonėmis jungtis į bendrą visos lietuvių tautos kovą savo laisvei atgauti. Kur tik lietuviai gyvena, turi būti matomas jų jautrumas tėvynės reikalams, organizuotumas ir veiklumas.

Visur organizuokime birželio minėjimus, gausiai juose dalyvaukime, kelkime pasaulyje Lietuvos laisvės klausimą ir darykime žygių, kad laisvųjų kraštų vyriausybės mūsų išsilaisvinimo pastangas visokeriopai paremtų. **Laužykime Sovietų imperijos sienas.** To iš mūsų laukia ir reikalauja pavergtos tautos. Veikime bendrai, tikėkime pergale, o **Lietuva bus laisva ir nepriklausoma.**

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

MIRĖ VASARIO ŠEŠIOLIKTOS AKTO SIGNATARAS

PREL. K. ŠAULYS — Nepriklausomybės akto pasirašymo metu.

Š. m. gegužio 9 Lugano mieste, Šveicarijoj, mirė buvęs Kauno kunigų seminarijos profesorius, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, Lietuvos Steigiamojo Seimo atstovas prelatas Kazimieras Šaulys, 92 metų amžiaus.

Velionis buvo gimęs 1872 m. sausio 16, Stemplių kaime, Švekšnos valsčiuj, Tauragės apskrity. Mokėsi Švekšnoj, Palangos progimnazijoj, Kauno kunigų seminarijoj ir Petrapilio dvasinėj akademijoj. Kunigu įšvęstas Kaune 1899 m. birželio 29 d. Pastoraciną darbą dirbo Panevėžy ir buvo vietinių mokyklų — realinės gimnazijos ir mergaičių vidurinės mokyklos kapelionu; profesoriavo Kauno kunigų seminarijoj, universitete, buvo vyskupo sekretorium, generaliniu vikaru.

Kaip atstovas dalyvavo Didžiajame Vilniaus Seime (1905), Liet. Vilniaus konferencijoje (1917), kurioje buvo išrinktas Tarybon ir su kitais jos nariais 1918 m. vasario 16 Vilniuje pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Kaip Lietuvos Steigiamojo Seimo atstovas labai daug prisidėjo prie Lietuvos konstitucijos ir kitų pagrindinių įstatymų paruošimo ir pravedimo.

1944 metais pasitraukęs nuo artėjančios raudonųjų okupacijos apsigyveno Šveicarijoje.

Už nuopelnus yra apdovanotas aukštais bažnytiniais ir nepriklausomos Lietuvos respublikos ordinais.

Prelatui Sauliui mirus, iš 20 Vasario 16-sios Akto signatarų gyvi tebėra tik trys. Du iš jų raudonųjų iškankinti gyvena Lietuvoje, būtent, Aleksandras Stulginskis — buvęs Lietuvos prezidentas, ir Petras Klimas — buvęs diplomatas; trečiasis — inžinierius St. Kairys Kaminskas gyvena JAV-se.

Ir taip nepriklausomos Lietuvos respublikos šulai vienas po kito apleidžia šį pasaulį palikdami gyviesiems šviesius patriotizmo pavyzdžius.

San Francisco. Gegužis 23-čią katalikų All Hallows parapijos salėje programos laiku vienas iš vaidilų degančia dervokšne palietė kurtinas. Kilus gaisrui ir panikai šeši asmenys žuvo, apie šimtas sužeistų.

LRKSA TURI MODERNIŠKAS DRAUDOS KLASES

Išduoda reguliarias ir priedines beneficijas

Generalinis naujų narių vajus užsibaigs liepos 1-mą, taigi liko tik dvi savaitės laiko. Daviniai plaukia, ką parodo šiame puslapyje paskelbtos skaitlinės.

Aišku, kad ir per tas dvi savaites veiklūs kuopų organizatoriai gali įrašyt gražų skaičių naujų narių, vienok apgailėtina kad, nežiūrint nuolatinių raginimų ir agitavimų, daugelis kuopų visiškai nepasijudino vajaus darban.

Pereitam numery kalbėjome apie reguliarias draudos klases arba planus ir pažadėjome šiame numeryje pakalbėti apie priedines apdraudas.

Dvigubos protekcijos beneficijos

Susivienijimas turi dvigubos protekcijos (20 Year Term Double Protection) beneficijas. Ši apdrauda suteikia aplikantui galimybę padvigubinti savo gyvybės apdraudą už palyginamai mažas priedines duokles mokamas šalia reguliarių apdraudos duoklių. Šios apdraudos beneficijos yra išmokamos kartu su reguliaria gyvybės apdrauda nariui mirus dėl bile priežasties 20 metų laikotarpy nuo reguliarės narystės certifikato išdavimo, jei priedinės protekcijos beneficija yra galėje mirties laiku. Ši apdrauda prieinama aplikantam nuo 16 iki 45metų amžiaus ir išduodama kartu su bile reguliarės gyvybės apdraudos certifikatais, kaip tai 20 Metų Mokėjimo, 20 Metų taupymo, Taupymo iki 65 Metų ir Mokėjimo iki 85 Metų. Vienok ši apdrauda yra ribota iki 20 metų nuo jos sutarties išdavimo datos ir nustoja vertės nariui sulaukus 65 metų amžiaus aukščiau minėtų 20 metų laikotarpy. Šios priedinės apdraudos duoklės yra pagal apsidraudžiančio amžių ir yra tos pačios ratos neatsižiūrint gyvybės apdraudos plano.

Nelaimingos mirties beneficijos ir paliuosavimas nuo mokesčių

Paliuosavimas nuo mokesčių mokėjimo (Waiver of dues) ir nelaimingos mirties beneficijos yra prieinamos dirbantiems nepavojinguose darbuose arba užsiėmimuose. Mokesčiai už šia apdraudą yra palyginamai maži. Prie nepavojingų darbų priskaitomi raštinių tarnautojų, įvairių profesijų, asmenų — advokatų, gydytojų, mokytojų ir t.p. Prie pavojingų darbų grupės priskaitomi angliakasių, plieno statybos darbininkų, įvairių sprogmenų, elektros mechanikų, lakūnų ir t.p. Kaip šio draudimo sutartyje paaiškinta, jeigu nelaiminga mirtis ištinka sutarčiai esant pilnoje galėje, priedinė apdrauda išmokama tokioje pačioje sumoje, kaip ir reguliarės gyvybės apdrauda. Tuo būdu pašalpgaviui išmokama dviguba gyvybės apdrauda nurodyta certifikate. Vienok ši nelaimingos mirties drauda nustoja betkokios vertės apsidraudusiam sulaukus 60 metų amžiaus.

Atleidimas nuo mokesčių mokėjimo sudaro dar vieną ypatingą lengvatą, kai nariui tapus visiškai nedarbingu, tą pripažinus vyriausiam Susiv. daktarui kvotėjui, jis yra atleidžiamas nuo reguliarių mokesčių išimtį sudarytų, jeigu narys są moningai pats save sužeistų, taipgi jeigu nedarbingumas ištinka tarnaujant ginkluotose jėgose karo laiku, arba oro jėgose. Čia pat reikia įsidėmėti, kad atleidimas nuo mokesčių mokėjimų gyvybės apdraudos nesumažina, betgi šio draudimo sutartis išsibaigia nariui sulaukus 60 metų amžiaus.

Pašalpos skyrius.

LRK Susivienijimas turi pašalpos skyrių į kurį gali įsirašyti vyrai ir moterys nuo 16 iki 55 metų amžiaus ir priklausantys prie bile kurios gyvybės apdraudos klasės.

Pašalpos skyrius turi penkias klases. Pirmos klasės savaitinė pašalpa siekia 3 dol.; antros klasės savaitinė pašalpa — 6 dol.; trečios klasės — 9 dol., ketvirtos klasės — 12 dol. ir penktos klasės savaitinė pašalpa 18 dol. Mokesčiai pagal klases ir narių amžių. Pašalpų mokėjimas už sirgimus ir sužeidimus yra apribotas iki 65 metų amžiaus, tik Illinois valstybėje apribotas iki 60 metų amžiaus tiems nariams, kurie į pašalpos skyrių įsirašė po 1947 m. sausio 1 d. Nariai turi teisę gauti pašalpą už 300 dienų — už 150 dienų pilną pašalpą ir už 150 dienų pusę pašalpos. Vienų metų laikotarpyje narys turi teisę gauti pašalpą už 75 dienas ir tokie metai prasideda nuo dienos kada pašalpa pradėta mokėti.

Pašalpos skyrius suteikia didelę materialinę pagalbą nariams ir jų šeimoms ligų ir sužeidimų atvejais. Statistikos parodo, kad per metus sužeidimai paliečia virš dešimt milionų žmonių, kurių tarpe nemažai būna ir mūsų tautiečių. Tadgi patartina imant gyvybės apdraudą įsirašyti ir į pašalpos skyrių savo ir savo šeimos naudai.

Bendrai imant, mūsų Susivienijimas turi moderniškai sutvarkytas klases su reguliarėm ir priedinėmis beneficijomis. Pasirinkimas yra didelis turintiems dideles ir mažas pajamas įgalinančias užsimokėti draudos mokesčius.

Susivienijimas pasiūlo tą patį, ką gali pasiūlyti pačios didžiausios ir pažangiausios fraternalinės organizacijos ir komercinės apdraudos kompanijos.

Susivienijimas lietuviui katalikui turėtų būti pirmoje vietoje, kaip lietuviškai katalikiška fraternalinė organizacija.

KAS NAUJO A.L.R. KATALIKŲ FEDERACIJOS VEIKLOJE

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos (ALRKF) darbo laukas yra platus. Federacija atstovauja visus katalikus ir dirba katalikų akcijoje. Didžiosios organizacijos, įeinančios į Federaciją: Ateitininkų Federacija, Lietuvos Vyčiai, L R Kat. Susivienijimas, A L RK Moterų S-ga daugiau vykdo savo pasirinktus uždavinius, kaip lygiai ir parapijose veikiančios draugijos.

ALRK Federacijos valdyba šiuo metu aktyviai nagrinėja darbo sritis, jas perplanuoja, kad po to būtų galima jas perkelti į apskritis, skyrius, veikėjus, spaudą, organizacijas, brolijas. Vienas iš ALRKF tikslo punktų konstitucijoje taip skamba: "kelti solidarumo ir darnios veiklos dvasią . . ." Dėl to paskutiniame ALRKF valdybos posėdy buvo perplanuota Federacijos veiklos ir informacija ta linkme, kad pradėtų pasiekti kat. spaudą ir katalikus. Informacijos vystymas pavestas valdybos vicepirm. kun. A. Stašiui. Solidarios veiklos liet. katalikuose pasigendama.

Jau yra perplanuotas Federacijos organizacinio tinklo plėtimas. Šis aktualus reikalas yra perduotas valdybos sekr. J. Švedui. Federacijai stiprėjant, apskričių ir skyrių išplėtimas darosi būtinas, o katalikų į Federaciją įjungimas reikalingas.

Netolimoj ateity ALRKF valdyba svarstys Katalikų Akcijos Fondo organizavimo projektą. Fondo direktorium išrink tas prel. Ig. Albavičius, ALRK Federacijos valdyba rimtai žiūri į buvusios religinio meno parodos reikalus. Nėra abejonės, kad paroda buvo reikalinga ir kad tai yra pozityvus kultūrinis įnašas. Neobjektyvi parodos recenzija, tilpusi "Drauge", yra negatyvi ir kultūringoj visuomenėj netoleruotina. ALRKF valdyba ruošia pareiškimą religinio meno parodos reikalu.

Lietuvių Kongresas, įvykstantis š.m. birželio 26-28 d.d. Washington, D.C., yra didelis žygis Lietuvos laisvinimo kovoje. ALRKF valdyba prašo lietuvius katalikus dalyvauti kongrese, o visas katalikų organizacijas kviečia išrinkti savo atstovus į kongresą ir paskirti aukų kongreso organizavimo išlaidoms padengti.

Fed. Inform.

Katalikų fraternalinių organizacijų susirinkimo, St. Louis, Mo., dalyviai

Atvaizde, žiūrint iš kairės dešinėn: Mr. David L. Springob, Catholic Family Life Insurance direktorius; Mr. A.G. Sirek, Catholic Workman Assoc. of America prezidentas; Mr. Steve M. Cvetetic, Creation Catholic Union of U.S.A. sekretorius; J. Em. kardinolas Ritter; prelatas dr. A.L. Deksnys; Mr. Fred A. Kuoppers, Catholic Aid Association atstovas.

1964 m. gegužio 16, St. Louis, Mo., įvyko katalikų fraternalinių organizacijų atstovų susirinkimas, kuriame paskaitas davė St. Louis arkivyskupas Jo Eminencija kardinolas Ritteris ir kiti įžymūs katalikų bažnyčios dignitarai. Pirmaeiliu svarstymo projektu buvo panaudojimas moderniškiausių priemonių fraternalizmo ir Bažnyčios misijų skleidimui, būtent, radijo ir televizijos. LRKSA prezidentui L. Šimučiui dėl svarbių priežasčių susirinkime negalint dalyvauti, jį pavadavo Susiv. Švietimo komisijos narys, E. St. Louis, Ill., lietuvių Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos klebonas prelatas dr. Antanas L. Deksnys.

VĖL GAUSŪS NAUJŲ NARIŲ VAJAUS DAVINIAI

Antrojo tarpsnio generalinis vajus užsibaigs š.m. liepos mėn. 1 d.

Šiomis dienomis Susivienijimo centro įstaiga įregistravo šiuos naujus narius:

48 kp., Cicero, Ill. — Kazimieras Mickevičius; įrašė Kazys Kleiva.

270 kp., Binghamton, N. Y. —Emilie Indulis; įrašė Pranas S. Rakauskas

1 kp., Kingston, Pa. — Mary Lynn Wesley (Juv.) įrašė V. T. Kvetkas.

142 kp., Cleveland, Ohio — Rita Lina Cyvas (Juv.); rašė Vladas Cyvas

142 kp., Cleveland, Ohio — Saulius Julius Cyvas (Juv.); įrašė Vladas Cybas

1942 kp. Cleveland, Ohio — Vida Beatrice Cyvas (Juv.) įrašė Vladas Cyvas

142 kp., Cleveland, Ohio— Vitas Romas Cyvas (Juv.; įrašė Vladas Cyvas.

28 kp., Luzerne, Pa. — Joseph Pineno, Jr. (Juv.); įrašė Tillie Machinist

280 kp., Binghamton, N. Y. —Peter Joseph Motsavage, Jr. įrašė Pranas S. Rakauskas

30 kp., Scranton, Pa. —kun. Vyto F. Žemaitis; įrašė Leocadia Donarovich.

38 kp., Homestead, Pa. — Marianna Pikūnas (Juv.); įrašė Anelė Pikūnas

38 kp., Homestead, Pa. — Pauline K. Pikūnas; įrašė Anelė Pikūnas

141 kp. Brockton, Mass. — Vladas Eikinas; įrašė Pranas Keblinskas

141 kp. Brockton, Mass. — Tomas Vladas Eikinas (Juv.); įrašė Pranas Keblinskas

155 kp., Scranton, Pa. — Marion Buzako (Juv.); įrašė prelatas J.F. Baltusevičius

155 kp., Scranton, Pa. — Michael Buzako (Juv.) įrašė prelatas J.F. Baltusevičius

160 kp., Chicago, Ill. —Bronė Macnorius; įrašė Stasys Juras

160 kp., Chicago, Ill. — Aldona Macnorius; įrašė Stasys Juras.

160 kp., Chicago, Ill. — Regina Macnorius; įrašė Stasys Juras.

212 kp., Plains (W. Barre), Pa. — Anna C. Stranch; įrašė Marijona Kozerskienė

222 kp., Wilkes Barre, Pa. — Concetta Piccarretta; įrašė adv. Thomas E. Mack.

222 kp., WilkesBarre, Pa.— Filomena Piccarretta; įrašė adv. Thomas E. Mack.

Pažymėtina, kad birželio 8-tą centro įstaigoje gauta net 12 naujų narių aplikacijų.

Kaip daviniai parodo, šį kartą stipriausia pasirodė 142kuopos organizatorius Vladas Čyvas įrašęs 4 naujus narius; 3 įrašė Stasys Juras; po 2 — Pranas S. Rakauskas, Anelė Pikūnas, Pranas Keblinskas, prelatas J.F. Baltusevičius ir advokatas Thomas E. Mack; po 1 įrašė Kazys Kleiva, V.T. Kvetkas, Tillie Machinist, Leocadia Donarovich ir Marijona Kozerskienė.

Čia primenam, kad antrojo tarpsnio (fazės) generalinis naujų narių vajus užsibaigs šių metų liepos 1 d. Užpildytas aplikacijas be atidėliojimo siuskite vyr. Susivienijimo daktarui kvotėjui dr. Wm. Christian, 1719 N. Main Str., Scranton 8, Pa., užgyrimui. Aplikacijos išpildytos prieš liepos 1 d., nors jos centro įstaigoje bus gautos po tos datos, bus priskaitytos ir organizatoriai šale reguliarių komisų gaus atitinkamus bonus.

Paskutinės antrojo tarpsnio dienos yra pačios svarbiausios ivykdyti nustatytas kvotas, uždirbti komisus ir ekstra atlyginimą bonų pavidale. Dar nedidžiausias skaičius kuopų joms nustatytas kvotas įvykdė, o daugelis dar jokių davinių centrui neprisiuntė.

Sekančiam numery bus paskutinis antrojo tarpsnio vajaus davinių sąrašas. Jis turėtų būti pats ilgiausias.

AUKOS VISUOTINIAM AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESUI

Visuotiniam Amerikos Lietuvių Kongresui, įvyksiančiam 1964 m. birželio 26-28 d.d., Washington, D.C., aukas per LRKSA centro įstaigą jau prisiuntė šios kuopos: 17 kp., Wilkes Barre, Pa. — 5 dol., 26 kp., Luzerne, Pa. — 5 dol., 48 kp., Cicero, Ill. — 5 dol. ir 160 kp., Chicago, Ill. — 5 dol. Laiko nedaugiausia, tad su aukų siuntimu nevėluokite — centras visas gautas aukas įteiks kongrese.

CLEVELAND, OHIO. Gegužio 30-31 d.d. Clevelande įvyko dvimetinė Liet. Krikščionių Demokratų Sąjungos konferencija su bažnytinėm iškilmėm, paskaitomis, diskusijomis ir banketu, kurio metu pagerbtas buvęs ilgametis sąjungos vadovas prelatas Mykolas Krupavičius jo kunigystės 50 metų sukakties proga.

"GARSAS"

Published monthly by

LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA

910 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y. • Tel. GLenmore 5-7281

Second Class Postage Paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Editor — Matas Zujus

P. O. Box 32 (71-73 So. Washington Street), Wilkes-Barre, Pa.

Subscription $2.00 per year • Advertising Rates on Application

Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija talso savo nuožiūra

Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant

FRATERNALISTINĖS DRAUDOS SISTEMOS GAJUMAS

Fraternalinės draudos sistema nėra labai sena — jos amžius siekia apie 110 metų. Jai pradžią davė Čekoslovakų Susivienijimas Amerikoje įsteigtas 1854 metais ir įregistruotas kaip pirmoji fraternalinė beneficinė organizacija Statistics Fraternal Societies rekorduose.

1865 ir 1869 metų laikotarpy įsisteigė ir pradėjo operuoti kitos šešios fraternalinės organizacijos. Gi mūsų Katalikų Susivienijimas buvo įsteigtas 1886 metais, tuo būdu jis ir priklauso į eilę seniausių fraternalinių organizacijų.

Kaip kitos pirmosios fraternalinės organizacijos, taip ir mūsų Susivienijimas, pradžioje nebuvo sutvarkytos moderniškai, vis tik nuo pat pradžios stengėsi teikti savo nariams ir jų pašalpgaviams materialinę ir moralinę pagalbą.

Apgailėtina, kad daugelis lietuvių mano, kad fraternalinė sistema yra nepažangi, atgyvenusi savo amžį ir kad ji laikui bėgant turės išnykti. Beje, apčiuopiami daviniai parodo ką kita — jie parodo, kad fraternalinė sistema yra gaji, pažangi ir turi didelio pasisekimo. Štai po ranka turime 1964 m. gegužio mėnesio laidos "Fraternal Monitor" paskelbtus davinius apie fraternalinių organizacijų judėjimą ir pažangą padarytą 1963 metais.

1964 metų sausio 1 dieną fraternalinių draudos organizacijų pilnamečių narių bendra apdrauda siekė 13,155,555,717 dol., jaunamečių — 1,014,705,302; bendras kuop. skaičius siekė 57,685; 1963 m. naujų narių įrašyta 588,525, kurių bendra apdrauda siekia 1,747,773,509; bendri fraternalinių organizacijų turtai 1964 m. sausio 1 — 3,383,865,884; certifikatų rezervai siekė $2,534,054,577; bendros 1963 metais pajamos siekė 558,573,932; dividendais 1963 metais išmokėta $53,102,540; nuo organizacijų pradžios beneficijomis išmokėta $8,855,898,305, vien tik 1963 metais išmokėta $222,401,816.

Fraternalinė drauda remiasi kuopų sistema. Kuopoms vadovauja priešmetiniuose arba metiniuose susirinkimuose išrinktos valdybos. Nariai savo duokles turi užsimokėt susirinkimuose. Deje, tokia tvarka kai kam nepatinka. Ir mūsų narių tarpe dažnai galima išgirsti nepasitenkinimų, kad reikia lankyti susirinkimus, aukoti laiką, o štai komercinės draudos kompanijos turi paruošę ganėtinai agentų, jie išrenka mokesčius lankydami apsidraudusiųjų namus.

Beje, šiuo atžvilgiu daugelis kitų tautinių grupių nerodo jokio nuilsimo ir nuosmukio. Tą aiškiai parodo daviniai paskelbti fraternalinių laikraščių. Čia kai kuriuos davinius suminėsim. Štai Amerikiečių Slovėnų Katalikų Unija 1963 metais įrašė 1,066 naujus narius bendrai $1,138,638 apdraudai; Kroatų Fraternalinė Unija įrašė 4,426 naujus narius, $3,927,607 apdraudai, pirmoji Slovakų Katalikų Unija įrašė 3,543 naujus narius, $6,852,391 apdr. Pirmoji Slovakų Katalikių Moterų Unija įrašė 3,448, $3,604,550 apdr.; Graikų Katalikų Unija įrašė 2,322, $2,505,000 apdraudai; Lenkų Tautinis Susivienijimas įrašė 9,282 naujus narius, $12,729,600 apdr.; Nacionalinis Ukrainiečių Susivienijimas įrašė 3,360 naujus narius, $3,464,000 apdraudai, ir t.t.

Pažymėtina, kad lenkų fraternalinių organizacijų bendras narių skaičius siekia apie 800,000, slovakų arti 300,000 narių.

Lenkai, slovakai ir kitos tautinės grupės turėdamos tokias milžiniškas fraternalines organizacijas iš savo turtingų fondų gali skirti šimtus tūkstančių dolerių jų aktualių tautos reikalų rėmimui.

Nors šiuo atžvilgiu mes lietuviai esame gerokai atsilikę nuo kitų tautinių grupių, vis dėlto prie gerų norų ir pastangų galėtume atsiekti daug geresnių davinių, sustiprinti savo įtaką ir pakelti prestyžą šios šalies gyvenime.

Jungtinių Tautų ūkio komisija Europos reikalams paskelbė duomenis apie ūkio padėtį, iš kurių matyti, kad Vak. Europa 1963 m. bėgyje toliau ekonomiškai stiprėjo, kai Rytų Europa nepasiekė savo ankstesnio lygio. Vak. Europos ūkis paaugo pernai 3.5 proc., t.y. lygiai tiek kaip ir 1962 m. Rytų Europa pernai pasiekė tik 3 proc. lyginant su 6 proc. 1962 m.

ŠTAI kaip užmogintas kadėise gerai ir laisvai gyvenęs lietuvis Sibiro ištrėmime :.. Rusai okupantai mums atnešė "išlaisvinimą" nuo padorių batų ir rūbų, apvilko mūsų tautą vyžomis ir didelę jos dalį "savanoriškai" ar nesąvanoriškai išsiuntė "kurti žemiškojo rojaus" mums svetimose žemėse ... Nuotraukoje — nelaimingieji mūsų broliai ir sesės Sibiro ištrėmime. Kaip matome, prie sunkaus miško kirtimo ir vežimo darbų dirba ir moterys, nes tame klaikiame varge duona yra auksas, uždirbama varge, šaltyje ir kančioje. Tokie vaizdai šaukiasi dangaus keršto — tebūnie mūsų ryžtas kietas kaip plienas kovoje už tautos laisvę, kad greičiau ir jiems ateitų laimės ir laisvės dienos! (Floridos Lietuviai)

VISUOTINIO AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO ĮSVAKARESE

LRKSA jau sudarė delegaciją į Amerikos Lietuvių Kongresą

Lietuvių Romos Katalikų Susivienjiimas Amerikoje, kaip praneša jo vyr. sekretorius W. T. Kvetkas, jau sudarė savo delegaciją į Amerikos Lietuvių Kongresą Washingtone. Jos sudėtis tokia: Luzerne County prokuroras Thomas E. Mack, prelatas J.F. Baltusevičius, dr. A.J. Valibus, Matas Zujus, Adolfas Norvaiša ir W.T. Kvetkas. Delegacija lankysis pas senatorių Hugh Scott, kongresmanus Joseph M. McDade, Daniel J. Flood ir kt.

Paskaitininkai kongrese

Adv. Julius Smetona iš Clevelando, Ohio, ir prof. D. Krivickas iš Washingtono, D. C., vieni iš pirmųjų maloniai sutiko būti paskaitininkais — pranešėjais Amerikos Lietuvių Kongrese Washingtone. Prof. D. Krivickas padarys pranešimą tema: "Lietuva tarptautinės politikos raidoje". Adv. Julius Smetona padarys pranešimą apie Lietuvos nepriklausomybės bylos kėlimą rinkiminiais metais.

Kitų pakviestųjų prelegentų atsakymai tebelaukiami.

Latviai linki pasisekimo

Amerikos Latvių Susivienijimas atsiuntė Altui raštą iš Washingtono. Latvių XIII kongresas įvyko gegužio mėn. 1-3 d. So. Bostone, Mass. Latviai linki mums daug pasisekimo svarbiuose kongreso darbuose. Jie prisiuntė ir Valstybės Departamento rašto nuorašą, pasirašytą sekretoriaus asistento James L. Greenfieldo, kur sakoma, jog Amerika visai nemano pakeisti savo nusistatymo nepripažinti bolševikinės okupacijos Baltijos valstybėse — Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

Stepono Kairio sveikinimai

Dėl nesveikatos negalėdamas pats asmeniškai dalyvauti Amerikos Lietuvių Kongrese Washingtone, Vasario 16 Akto signataras Steponas Kairys siunčia kongresui sveikinimą, kuriame, tarp kitko, rašo:

"Brangūs tautiečiai, Jūs čia susirinkote sielodamiesi Lietuvos reikalu pasitarti, kaip, kokiomis priemonėmis galėtumet prisidėti prie mūsų brangios Lietuvos paliuosavimo iš žiauraus Maskvos pavergimo. Tam yra būtina kova. Kad mūsų kova būtų sekminga, turime teisingai suprasti padėtį, kurioje esame, būti mūsų kovoje vieningais ir ištvermingais.

"Mūsų kovos pastangas turi gaivinti gilus įsitikinimas, kad dabartinė santvarka, aziatiškai mongoliško socializmo santvarka, jėga primesta mūsų tautai, negali pasilikti kaip ji yra ir turi išnykti.

".. .Senoji mūsų veikėjų gvardija pamažu tirpsta, kas mieli metai paretina jos gretas. Neužmirškime, brangūs tautiečiai, laiku tas gretas papildyti naujais, tinkamais ir pasiryžusiais kovotojais. Tad skirkime tinkamo dėmesio mūsų jaunuomenei, nes tik iš jos galime laukti sau pavaduotojų. Dėmesio išeivijos jaunimui ir gal dar daugiau dėmesio namie, pačioje Lietuvoje." ALT Biuras

NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA

Prieš 188 metus Philadelphijos mieste susirinko grupė vyrų. Karas tarp Amerikos kolonistų ir Britų imperijos jau buvo prasidėjęs ir šie Kontinentalinio Kongreso vyrai susirinko nuspręsti, ar šis karas turėtų būti kova dėl nepriklausomybės ar ne.

Jų sprendimas įvyko greitai. 1776 m. liepos mėn. 4 d. jie paruošė raštą, žinoma istorijoje kaip Nepriklausomybės Deklaracija. Tokiu būdu jiems buvo skirta uždavinis inspiruoti žmonėse laisvės ir nepriklausomybės idėją. Tuo metu, tačiau, jų darbo sąlygos buvo nepavydėtinos.

Kai maištingi kolonistų vadai susirinko Philadelphijoje, žinios apie karą buvo labai skaudžios. Tik prieš kelias dienas Jurgio Washingtono nualinta armija Long Island'e pergyveno dar vieną pralaimėjimą ir tik ką buvo gauta žinia, kad New York'o miestas yra atakuojamas. Tai buvo laikai, kaip Thomas Payne išsireiškė, "laikai kurie išmėgino žmonių sielas".

Nežiūrint to, nors kova ir atrodė pralaimėta, šie sukilėlių vadai pasiryžo suformuluoti žodžius, prieš kuriuos tironija turėtų subyrėti ir kurie per šimtmečius skambėtų visame pasaulyje.

"Mes laikome, kad šios tiesos pačios kalba už save", yra parašyta Nepriklausomybės Deklaracijoje, "kad visi žmonės yra sukurti lygiais, kad jiems Kūrėjas suteikė tam tikras neperduodamas teises, tarp kurių yra gyvenimas, laisvė ir laimės siekimas ... kad kai bet kada bet kuri valdžios forma pasidaro destruktyvi šių siekių atžvilgiu, žmonės turi teisę ją pakeisti ar nuversti".

Užtikrinę žmogaus ir jo teisių, kaip Dievo kūrinio, vertę, šie vyrai 1776 m. pareiškė, kad "šios Jungtinės Kolonijos yra pagal teisę laisvos ir nepriklausomos valstybės". Šios deklaracijos gale jie pareiškė: "Mes vienas kitam skiriame savo gyvybes, turtus ir savo šventą garbę".

Rašydamas savo žmonai Abigail, John Adams, vienas iš Nepriklausomybės Deklaracijos signatarų ir vėliau antrasis Amerikos prezidentas, išreiškė savo įsitikinimą, kad Nepriklausomybės Diena bus "švenčiama sekančių generacijų kaipo didelis festivalis. Ji turėtų būti atžymėta su pompa ir paradais, su žaidynėmis ir sportu, varpais, iliuminacijomis ir raketomis nuo vieno kontinento galo iki kito, nuo dabar ir visada".

John Adams žodžiai išsipildė. Daugumai amerikiečių Liepos Ketvirtoji Diena reiškia šeimų piknikus ir raketas, dieną kaime ar paplūdymyje. Tačiau šios dienos reikšmė ir svarba neturėtų būti užmiršta vasaros malonumų linksmybėse.

American Council

Mirė žurnalistas H. J. Jakužaitis

Gegužio 12 d. Vokietijoje, Niurtingen senatorijoje, ilgesnį laiką sirgęs mirė laikraštininkas Hermanas-Jokūbas Jakužaitis. Jis buvo gimęs 1902 m. liepos 26 d. Stančiuose, Klaipėdos apskr. Spaudoje pradėjo reikštis nuo 1918 m. — tuo metu bendradarbiavo "Prūsų Lietuvių Balse". Vėliau Klaipėdoje buvo "Lietuvos Keleivio", "Pajūrio Sargo" ir kt. laikraščių artimas bendradarbis ir redaktorius. Kaune atstovavo Klaipėdos ir užsienio spaudą. Kaip Lietuvos laikraštininkas, karo metu dirbo Berlyne. Po karo gyvendamas Vokietijoje, velinis nuo 1952 m. buvo "Keleivio" redaktorium. Nuo 1953 m. per dešimtmetį buvo biuletenio vokiečių kalba "ELTA-Pressedienst" redaktorium ir 1957-1960 m. laikotarpyje "ELTOS Informacijų" redaktorium. Buvo ir laikraščių JAV-se bendradarbis, su žiniomis iš Lietuvos ir lietuvių gyvenimo talkininkavo dpa spaudos agentūrai Vokietijoje. Buv. bendradarbiams, ELTOS pareigūnams ir lietuvių būreliui dalyvaujant velionis gegužio 14 d. palaidotas Wendlingen (Neckar) kapinėse. E.

MASKVA. Gegužio 18-tą mirė suomių komunistų lyderis Otto Kuusinen. Kaip paklusnus Kremliaus bosų Kvislingas, jis buvo aukštai iškilęs raudonųjų hierarkijoj — nuo 1957 metų buvo politbiuro narių. Jis daug darbavosi Suomiją paversti Kremliaus satelitu.

RIO DE JANEIRO. Gegužio 14 naujoji Brazilijos vyriausybė paskelbė nutraukianti diplomatinius santykius su diktatoriaus Castro valdoma Cuba.

BALTŲ DIENOS ŠVEICARIJOJ

Ciuriche gegužio 8-10 d.d. surengtos Baltų Kultūros Dienos sukėlė didelį šveicarų dėmesį. Miesto centre "Kongresshaus" rūmuose meno ir žemėlapių parodą atidarė PLB Šveicarijos krašto pirm. dr. A. Kušlys. Pabaltiečius pasveikino Ciuricho miesto prezidentas dr. E. Landolt, įvadinį žodį tarė O. Bong.

Savo žodyje Baltų D-jos lietuvių-vokiečių sekcijos pirm. Pasiuntinybės patarėjas dr. A. Gerutis pabrėžė, kad Baltų Dienos su savo įnašu siekiančios prisidėti prie kultūros įvykių Ciuriche ir drauge įrodyti pabaltiečių prisirišimą prie Vakarų kultūros.

Atidaryme dalyvavo min. S. St. Lozoraitis, Baltų Draugijos gen. sekr. A. Griunbaum iš Miuncheno ir didelis būrys šveicarų ir pabaltiečių. Iki gegužio 10 d. parodą aplankė per 600 svečių, daugiausia šveicarų. Atveztoji padalinti medžiaga apie Pabaltijo kraštus buvo išgraibstyta per pirmą dieną.

Didelio dėmesio sulaukė dr. Edzar Schaper ir prof. J. Ereto paskaitos, kamerinės muzikos koncertas ir dr. H. J. Dahmeno pranešimas apie pabaltiečių muziką. Iš lietuvių menininkų dalyvavo St. Citvaras. Šveicarų spauda nuo gegužio 5 d. rašė Pabaltijo, jo tautų, kovų bei pasiektų laimėjimų laisvės metais temomis. E.

— Keli Lietuvos dailininkai ir Kultūros ministerijos darbuotojai J. Glemža ir S. Budrys buvo nuvykę į Tolminkiemį Kaliningrado srityje. Jie apžiūrėjo vietą, kur gyveno, kūrė ir palaidotas K. Donelaitis. Pasikeista mintimis dėl vietovės sutvarkymo ir numatomo antkapinio paminklo vietos parinkimo.

Mirė gen. V. Grigaliūnas-Glovackis

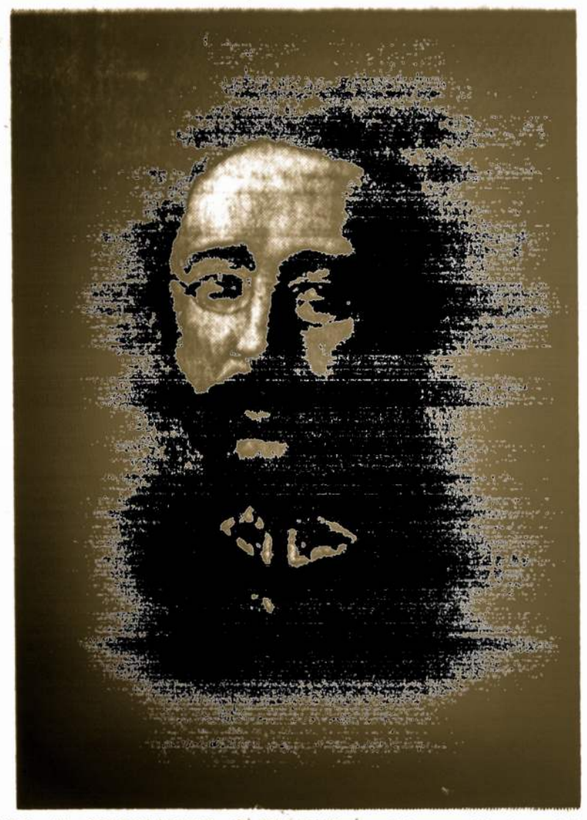

PULK. V. GRIGALIONAS - GLOVACKIS, nepriklausomybės kovų laikais

Bogota, Kolumbia. Gegužės 16 mirė įžymus kovotojas už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę generolas Vincas Grigaliūnas Glovackis, 78 metų amžiaus.

Velionis buvo gimęs 1885 m. rugsėjo 9 Jiezne, Trakų apskrity. Baigęs Vilniaus karo mokyklą, pirmojo pasaulinio karo metu dalyvavo įvairiuose frontuose. 1918 m. grįžo į Lietuvą ir jam teko vadovauti lietuvių jėgoms kautynėse su bermontininkais, lenkais ir bolševikais. Generolu buvo pakeltas 1927 m. vasario 10.

1930 m. Kauno universitete baigė teisių ir ekonominį mokslą ir išėjęs atsargon vertėsi teisininko darbu.

Plačiai bendradarbiavo katalikiškai tautinės minties laikraščiam.

Mirė kanauninkas SANDANAVIČIUS

Los Angeles, Calif. Gegužio 7-tą San Jose ligoninėje mirė kanauninkas prof. Mečislovas Sandanavičius. Palaidotas gegužio 11.

Velionis buvo gimęs 1900m. lapkričio 18 Jaučakių kaime, Vilkijos valsčiuje, Kauno apskrityje. Mokėsi Vilkijoj, Kauno gimnazijoj, kunigų seminarijoj ir universitete — 1925 m. baigė teologijos-filosofijos fakultetą. Kunigu įšvęstas 1925 m. birželio 14. Buvo Kauno arkivys kupijos bažnytinio tribunolo sekretorius, kunigų seminarijos profesorius, Šv. Kazimiero draugijos iždininkas ir ėjęs kitas svarbias pareigas. Į JAV-bes atvyko 1950 m. Šv. Teresės akademijoj, Kansas City dėstė rusų kalba; nuo 1954 m. pastoracinį darbą dirbo San Francisco vyskupijoje. Plačiai bendradarbiavo liet. katalikų spaudai.

NEW DELHI. Birželio 2-ra Indijos parlamentas naujuoju premjeru išrinko artimą Nehru bendradarbį Lal Bahadur Shastri, 59 metų amžiaus. Shastri ketina laikytis Nehru nustatytos linijos — griežto neutralumo.

Mirė indų vadas JAW. NEHRU

NEW DELHI. Gegužio 27 nuo širdies smūgio mirė ilgametis Indijos premjeras Jawaharlal Nehru, 74 metų amžiaus. Velionis paskutinius kelis mėnesius — po sausio 7-tą jį ištikusio paralyžiaus smūgio — sirguliavo, vienok iš vadovybės nepasitraukė.

Nehru buvo kilęs iš aristokratiškos šeimos, jaunystėje turėjo visokius patogumus, bet vėliau pradėjęs sekti nepriklausomybės kovotojo Gandhi pėdomis susidūrė su britų persekiojimais ir kalinimais.

Vadovaudamas nepriklausomai Indijai, Nehru stengėsi išlaikyti griežtą neutralitetą. Gaudamas stiprią ekonominę pagalbą iš JAV-bių dažnai paremdavo raudonųjų bloko interesus. Net komunistinei Kinijai užpuolus Indijos teritorijas Nehru ir jo diplomatai Jungtinėse Tautose balsavo už komunistinės Kinijos priėmimą narystėn.

— **Kun. dr. T. Narbutui** pasitraukus iš "Lux Christi" žurnalo redaktoriaus vietos, naujuoju redaktorium pakviestas kun. dr. P. Celiešius. "Lux Christi" leidžia Kunigų Vienybė.

PRADĖTA MINĖTI
ŠV. MYKOLO PARAPIJOS SUKAKTIS

PREL. J. F. BALTUSEVIČIUS, dabartinis klebonas.

Šv. Mykolo parapija Scrantone buvo įkurta 1914 metais, todėl šį metą ji mini 50 metų sukaktį. Ją įkūrė kun. Adomas Lopeta (Lopatto), atvykęs iš Lietuvos Amerikon 1893 m. Dabartinis parapijos klebonas yra prel. J.F. Boll (Baltusevičius), vyskupijos statybos komisijos sekretorius ir mūsų Susivienijimo ilgametis dvasios vadas.

Iš pradžių parapija skurdo ir atrodė, kad ji negalės ilgai išsilaikyti, tačiau 1933 m., kada jos klebonu tapo ką tik tada įšvestas dabartinis klebonas prelatas J.F. Boll (Baltusevičius), parapija atgimė, sustiprėjo ir šiandien jos vieta yra pirmaeilių parapijų tarpe visoje vyskupijoje. Nuo tada parapijoje pastatyta moderniško gotiko stiliaus bažnyčia, pagrindinai pertaisyta senoji klebonija, bėgant metams įkurta vienuolynas ir įsigyta gražus pastatas mokyklai, kurioje šiandien veikia visi 8 skyriai ir mokytojauja Nukryžiuotojo Jėzaus Seserys. Klebono rūpesčiu, parapija neturi jokių skolų, bet vietoje jų turi gražių santaupų. Ypač į akis krenta žmonių graži dvasia, veiklumas, vienybė, pamaldumas ir dažnas lankymas bažnyčios ir gausus ėjimas prie Šventų Sakramentų. Todėl dėliai šių priežasčių teisingai parapija yra skaitoma tarp kitų pavyzdingų parapijų Scrantono vyskupijoje!

Visa parapijos istorija ir jos dabartinė veikla š.m. gegužio 17 d. vaidinimo būdu buvo atvaizduota scenoje. Vaidinimą atliko parapijos mokyklos vaikučiai, išmokyti savo mokytojų seselių-vienuolių, kurioms vadovauja sesuo Antonija. Vaidinimas buvo atliktas nuostabiu pasiruošimu ir malonu buvo jį sekti. Pirmiausia programa buvo pradėta trumpa prakalba, kurią tobula lietuvių kalba ir angliškai pasakė mokinys W. Moran. Vėliau scenoje pasirodę jaunieji vaidintojai suvaidino žemės prakasimo įvykį savo parapijos statomai pirmajai bažnyčiai; jie visi vilkėjo senųjų laikų drabužiais, be to, jie padainavo keletą senoviškų lietuviškų dainų ir pagal senuosius papročius pasilinksmino. Gana įdomiai tarp kitų dalykų buvo atvaizduotas senovės parapijos komitetas, seselių sutikimas stotyje, kada jos atvyko į parapiją, dabartinio klebono įkūrimas naujosios bažnyčios, vienuolyno ir mokyklos. Gražu buvo pasidžiaugti, matant jaunimą šokant scenoje lietuvišką "Kepurinę", "Kubilą" ir t.t. Be lietuviškų dalykų žymią programos dalį užėmė dainos anglų kalba ir moderniško gyvenimo pasilinksminimo dalykai.

Seselės Antonijos rūpesčiu populiarioji prancūzų seselių dainos "Dominique'' melodija buvo pritaikyta mokyklos orkestrui, kuris, gitaroms ir pianinui skambant, akordeonams grojant, dūdoms pūčiant, tikrai gražiai šį muzikos numerį ir kitus atliko. Aukštesniųjų skyrių berniukai skautai atvaizdavo parapijos vyrus, tarnaujančius Amerikos kariuomenėje ir dalį jų žuvusių, ginant Amerikos šalį ir jos teises. Programoje pasirodė net vaikų darželio mažiukai.

Žodžiu, programa buvo įvairi ir įdomi; ja buvo padarytas pirmasis žingsnis į platesnio masto parapijos būsimą 50 metų sukakties minėjimą. Svetainėje matėsi daug parapijos žmonių ir svečių, jų tarpe buvo atsilankę arti 30 apylinkėje besidarbuojančių seselių-vienuolių.

Baigus programą, parapijos klebonas prel. J.F. Boll (Baltusevičius), pareiškė savo pasigrožėjimą mokyklos vaikučių vaidinimu ir seselių atliktu darbu.

Pažymint parapijos 50-tuosius metus ir pareiškiant dabartiniam klebonui pagarbą ir padėką už jo atliktą didelį pasiaukojimą, ugdant parapijos medžiaginę ir dvasinę pusę, parapijos jaunimas jam įteikė iš 50 gėlių sudėtą gražių rožių bukietą ir savo įvairių maldų korteles. **BDZ**

CHICAGO. Rugpiūčio 6-9 d. d. Chicagoje įvyks metinis Lietuvos Vyčių seimas. Centrinė valdyba ir chicagiečiai vyčiai seimui uoliai pasiruošia.

ATEINA PERGALĖ

Ateina pergalė, kaip milžiniškas tvanas,
Apimdama ir žemę ir dangaus skliautus,
Tartum gyvybės pulsas, iš kapų ji kelias ir gyvena
Ir kaip ugnis ji uždega numirusius metus.

Jau kelia vėliavas gyvenimo ištroškę tautos,
Ir kloja miestų milijoninių minia
Po kojų pažadų ištikimybės sriautą
Ir tie, kur šaukė "taip", ir tie, kur šaukė "ne!"

Aukoja kūdikius jai motinos, ir žmonos
Aukoja ištikimus vyrus, o vaikai — tėvus,
Aukoja jai beturčiai milijonus,
Religijos aukoja jai dievus...

Ateina pergalė šalta, rūsti, negailestinga,
Ar bus ji pragaro, ar bus dangaus siysta?
Stabų pasaulis laukdamas stabu sustingo
Ir klausia siaubo nusiaubtas: Ar ta
ateina pergalė? Ar ta ateina pergalė? Ar ta?

Bernardas Brazdžionis

DAR LABIAU PAŽABOJA SPAUDĄ PARTIJOS REIKALAVIMAMS

Kai Sovietijoje minima spaudos ar radijo diena, stebime kasmet skelbiamus spaudai ar radijui keliamus reikalavimus. Jie suvestini į plikos propagandos reikalą, į partijos nurodytą siekimą nuolat aiškinti bei populiarinti skaitytojams partijos nutarimus, priemones keliant bei intensyvinant žemės ūkį.

Žemės ūkiui tebekovojant su krize, tai, aišku, pirmasis spaudos uždavinys. Antras pagal svarbą uždavinys, tai ideologinio pobūdžio klausimai. Tą dieną minėdama "Tiesa" (Nr. 103 geg. 5) pažymi, kad **spaudos pareiga — auklėti žmones komunistine dvasia,** daugiau rūpintis jaunimo auklėjimu (o tas jaunimas, kaip matyti iš pastarųjų reiškinių Lietuvoje vis dėl to ne taip lengvai komunistinamas, pasiduodąs Vakarų pasaulio poveikiams . . .). Kita spaudai skiriama pareiga — demaskuoti vadinamą buržuazine ideologiją . . .

Tame pačiame "Tiesos" n-ry Lietuvos Valst. spaudos komiteto pirm. F. Bieliauskas kalbėdamas apie Lietuvoje išleidžiamas knygas bolševikiniu būdu operuoja skaičiais. Jis nurodo, kad 1963 m. iš Lietuvos spaustuvių išėjo 13.6 mil. egz. knygų.

Toliau patiriame, kad kasmet po 300 ir daugiau knygų išleidžia leidyklos "Vaga" ir "Šviesa" (tai nauji buvusių grožinės ir pedagoginės leidyklų pavadinimai), o "Mintis" (buvusi politinės ir mokslinės literatūros leidykla kasmet išleidžianti po 500 ar daugiau kalbėti neverta, nes "Minties" leidiniai daugumoje ateistinio agitacinio **turinio brošiūros,** o grožinės literatūros tarpe ypatingai didelis **verstinių,** daugiausia iš rusų ar jų satelitų kalbų knygų skaičius. Palyginus minėtų trijų leidyklų skaičius su pvė. 1938 m. nepr. Lietuvoje buvusia knygų produkcija, stebėsime didelį skirtumą bolševikmečio okupacijos nenaudai. 1938 m. Lietuvoje tik knygų (be brošiūrų) buvo išleista 1,211, kitomis kalbomis (vokiečių, rusų ir kt.) išleista dar 88 knygos, tad iš viso 1,299 knygos. Lengva suprasti, kad po 25 metų Lietuvos knygų produkcija būtų turėjusi dar pakilti.

Bieliauskas dar išryškina ir Valst. spaudos komitetų uždavinius. Jie Sovietijoje buvo įsteigti 1963 m. rugpiūčio mėn. Maskvoje padarytu nutarimu ir jų uždavinys "sąjunginiu ir respublikiniu mastu **kontroliuoti** visos literatūrinės produkcijos išleidimą pagal turinį bei kryptį, koordinuoti veiklą" ir kt. Tokie komitetai tai ne kas kita, kaip priemonės **diktatūriniu būdu pažaboti spaudą, sustiprinti centralizuotą Maskvos įtaką bei kontrolę.** Taigi, literatūra Sovietijoje ir Lietuvoje pirvalo būti leidžiama "tinkamai", o tatai reiškia, kad "geriau" išleidžiamos knygos turi atitikti visiems partijos reikalavimam kaip "sėkmingai kurti komunizmo bazę, ugdyti komunistinį sąmoningumą, damaskuoti reakcinę buržuazinės ideologijos esmę, kovoti prieš dogmatizma ir revizionizmą" ir pan.

Knyga Lietuvoje išplatinti nėra lengva. Apie tai liudija Bieliausko paskelbti duomenys. Iš 1963 m. parduotų knygų 21,7% buvo išplatinta "visuomeniniais pagrindais", taigi tokiais būdais, kai knygos ar kiti leidiniai brukte brukami gyventojams. Partija norėtų išplatinti dar daugiau leidinių ir nestebėtina, kad kasmet girdime nusiskundimus: nepatenkinamai organizuojamas knygos paklausos nagrinėjimas, knygos vis dar menkai reklamuojamos. **Elta**

KUN. VINCO VĖŽIO KUNIGYSTĖS SIDABRINĖ SUKAKTIS

"Tu esi kunigas per amžius!" (PS. 109.4).

Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapija, Tamaqua, Pa., š. m. gegužio 31 d. šventė retas iškilmes. **Sekmadiemio rytą 11:30** val. **vietos klebonas kun.** Vincas **Vėžis parapijos bažnyčioje** aukojo padėkos Šv. Mišias, švęsdamas savo 25-ių metų kunigystės sukaktį. Jam asistavo diakonu kun. A. Bielskis, subdiakonu S. Lukšys; kaip archikunigas patarnavo kun. S. Raila. Ypatingai gražų pamokslą lietuvių anglų kalbom apie kunigystės šventumą ir amžinumą pasakė kun. B. Simkus.

Pamaldose taipgi dalyvavo ir gausus būrys kaimyninių ir tolesnių parapijų kunigų, tarp jų presbiterijoje meldėsi prel. F. Statkus. Be to, bažnyčioje matėsi daug įvairių kongregacijų seselių vienuolių, jubiliato brolis, seserys, giminės ir parapiečiai. Gražų įspūdį padarė, kad beveik visi dalyvavę pamaldose ėjo prie Dievo stalo.

Šv. Mišių metu labai gražiai išmokytas parapijos choras giedojo giesmes, vargonais grojant Mrs. R. Brennan. Iškilmingą kunigų eiseną puošė lauke ir bažnyčios viduje Schuylkill Knights of Columbus. Visos iškilmės bažnyčioje buvo baigtos, suteikiant palaiminimą su Švč. Sakramentu, be to, pamokslo metu buvo perskaitytas Šv. Tėvo palaiminimas.

Sukaktuvininkas visiems dėkodamas Šv. Mišių pabaigoje prie altoriaus, pažymėjo, kad šios jo sukaktuvės jam yra nuostabi Dievo dovana ir didelis džiaugsmas, kurio vertę neįmanoma jokiais žodžiais išreikšti.

Iš bažnyčios visi automobiliais išvyko į netolimai esantį McAdoo miestelį, kur O'Lears restorane buvo suruošti iškilmingi pietūs. Pradėti Amerikos Himnu, o užbaigti Lietuvos. Pradžios maldą sukalbėjo kun. C.A. Batutis, o baigus valgyti prel. F. Statkus.

Pietų metu keletą dainų padainavo parapijos choras, o pianinu paskambino Mary Ann Gallagher, be to čia pat grojo ir orkestras, kuriam vadovavo Jos. Stanek.

Pavalgius ir pasiklausius gražių dainų ir muzikos, buvo keleta kalbų. Kalbėjo kun. L. Pečiukevičius (toastmaster), kun. J.A. Neverauskas, J. Gibas. Galūtiną padėkos žodį tarė pats sukaktuvininkas kun. V. Vėžis.

Kun. V. Vėžio tėveliai Amerikon iš Lietuvos atvyko 1907 m. ir apsigyveno Girardville, Pa., kur sukaktuvininkas ir gimė 1910 m. spalio 31. Šeimoje buvo penki vaikai, iš jų trys pasirinko dvasinį pašaukimą, nes be sukaktuvininko Dievo artumoje tarnauja dvi jo sesutės — sesuo M. Leonita, I.H.M., ir sesuo M. Jovanna, I.H.M. Brolio vardas yra Albertas, o kitos sesers Veronika. Jų tėveliai yra jau mirę.

Sukaktuvininkas kunigų semi narijon (St. Charles Seminary, Overbrook) įstojo 1929 m.) Kunigystėn įšventė J. Em. kardinolas D. Dougherty 1939 m. birželio 3 d. Philadelphijoje. Tapęs kunigu, vikaro pareigas ėjo šiose vietose: Frackville, Tamaqua, Mahanoy City, Philadelphia, ir New Philadelphia, pagaliau vėl grįžo į Tamaqua, Pa., paskirtas lietuvių Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonu 1956 m.

Kun. V. Vėžiui, laimingai ir džiaugsmingai švenčiant savo gyvenime sidabrinę sukaktį, visi nuoširdžiausiai linki gausios Dievo palaimos, besidarbuojant Kristaus Vynuogyne ir vedant sielas išganymo keliu.

Plurimos ac felicissimos annos!

Kun. B.S. Danis

LRKSA VADOVYBĖ

VYKDOMOJI TARYBA

Dv. Vadas — Prel. Jonas F. Baltusevičius, 1703 Jackson St. Scranton, Pa.
Prezidentas — Leonardas Šimutis, 4545 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Viceprezidentas — Adv. Thomas E. Mack, 482 Wyoming Ave., Wyoming, Pa.
Sekretorius — Vincas T. Kvetkas, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
Iždininkas — Peter J. Karašauskas, 13 Garrahan St., Lyndwood, Wilkes-Barre, Pa.
Iždo globėjas — Vincas Abromaitis, 118 Paterson St., Tamaqua, Pa.
Iždo globėja — Leokadija Donarovich, 37 Eldon Ave., Lansdowne, Pa.
Dr. Kvotėjas — Dr. Wm. Christian, 1719 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Direktorial:
Inž. Antanas Rudis, 13500 So. Western Ave., Blue Island, Chicago, Ill.
Dr. Vladas Šimaitis, 2737 West 43rd St., Chicago, Ill.
Juozas B. Laučka, 9610 Singleton Dr., Bethesda, Md. 20034
Redakterius — Matas Žujus, 71-73 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

Labdarybės komisija:
Marijona Šrupšienė, 6733 S. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.
Matas Šimonis, 2040 Central Ave., Detroit 9, Michigan
Josephine Gilbert, 331 North St., Minersville, Pa.

Švietimo Komisija:
Vladas Mingėla, 153 E. Parkhurst, Detroit 3, Michigan
Ignas Sakalas, 7356 S. Campbell Ave., Chicago 29, Illinois
Kun. Antanas L. Deksnys, 1509 Bough Ave., E. St. Louis, Illinois

Teismo komisija:
Simanas Galinis, 115 Putnam St. Scranton, Pa. 18508
Kazys D. Rubinas, 10503 Edbrooke Ave., Chicago 28, Illinois
Adolfas Norvaiša, 93 Russell St., Edwardsville, Pa.

Jaunimo Komisija:
Albina Ewalt, 402 Tabor St., Pittsburgh 4, Pa.
Loreta Stakienė, 1610 S. 48th Court, Cicero 50, Illinois
Antanas Rudis, Jr., 13500 S. Western Ave., Blue Island, Chicago, Ill.

Statutų komisija:
Valerijonas Vitkus, 313 Wilkins St. Rochester 21, N. Y.
Petras J. Montvila, 85-66 98th St., Woodhaven 21, N. Y.
Bernice Skirienė, 949 E. Amherst Drive, Burbank, California

PASIRUOŠIMAI BALFO SEIMUI

Visiems Balfo Skyriams ir Direktoriams.

Šiais metais Balfo organizacija švenčia 20 metų veiklos sukaktį. Tą sukaktį reikia išryškinti ir atžymėti.

Tam tikslui mums privalu ypatingai gerai atlikti du darbus: sustiprinti organizaciją narių skaičiumi ir surengti įspūdingą XII-jį Seimą.

Patogiausias narių verbavimui laikas yra birželio mėnuo. Šis mėnuo primena mums žiauriuosius lietuvių trėmimus į Sibirą. Sibiro tremtiniams sušelpti Amerikos lietuviai negailėjo lėšų. Būtų gera, kad tie Balfo rėmėjai taptų ir Balfo nariais.

Balfo Seimas bus tada sėkmingas, kai organizacija skaitlinga ir jos narių atstovai gausiai suvažiuos į seimą. Kiekvienas Balfo skyrius nuo 25 narių ar jų dalies gali siųsti vieną atstovą į Balfo seimą.

XII-sis Seimas bus New Yorke, spalio 17 d. Seimo darbotvarkė ir detalės bus pranešios vėliau. Šiuo metu svarbu suregistruoti atstovus ir parūpinti jiems nakvynes.

Seimas vyks New Yorker viešbūtyje ir atstovams yra rezervuoti pakankamai kambarių, tik atstovai turi užpildyti pridedamus atvirukus ir pasiųsti į viešbūtį.

Apie narių vajų ir delegatus į seimą malonėkite painformuoti Balfo Centrą. Taip pat prieš liepos 1 d. perkelkite į Balfo Centrą turimas Balfo lėšas, kad Jūsų skyriai būtų tinkamai atžymėti pranešimų seimui knygoje. Balfo fiskaliniai metai baigiasi birželio 30 d.

Balfo Centro Valdyba

Retas atsitikimas

Sutikęs savo pažįstamą Jonas klausia:

— Ar šis automobilis tavo?

— Taip bet tik laikas nuo laiko.

— Ką tai reiškia "laikas nuo laiko?"

— Mat, kai automobilis yra nuplautas — jis yra mano žmonos; kai yra šventė arba balius — mano dukters; kai matai apie automobilį būrį jauniklių —tai automobilis sūmaus; kai reikia pataisyti ar pakeisti padangas — tuomet jau mano.

— Daktare, aš sergu triguba asmenybe: vienaip galvoju, kitaip kalbu ir dar kitaip elgiuosi.

— Kreipkitės į aukštiesiem kompartijos pareigunam skirtą ligoninę! . . .

DETROIT, MICH. — Šv. Jurgio, pirmosios lietuvių bažnyčios Detroite, didysis altorius. Bažnyčia griaunama dėl kelio.

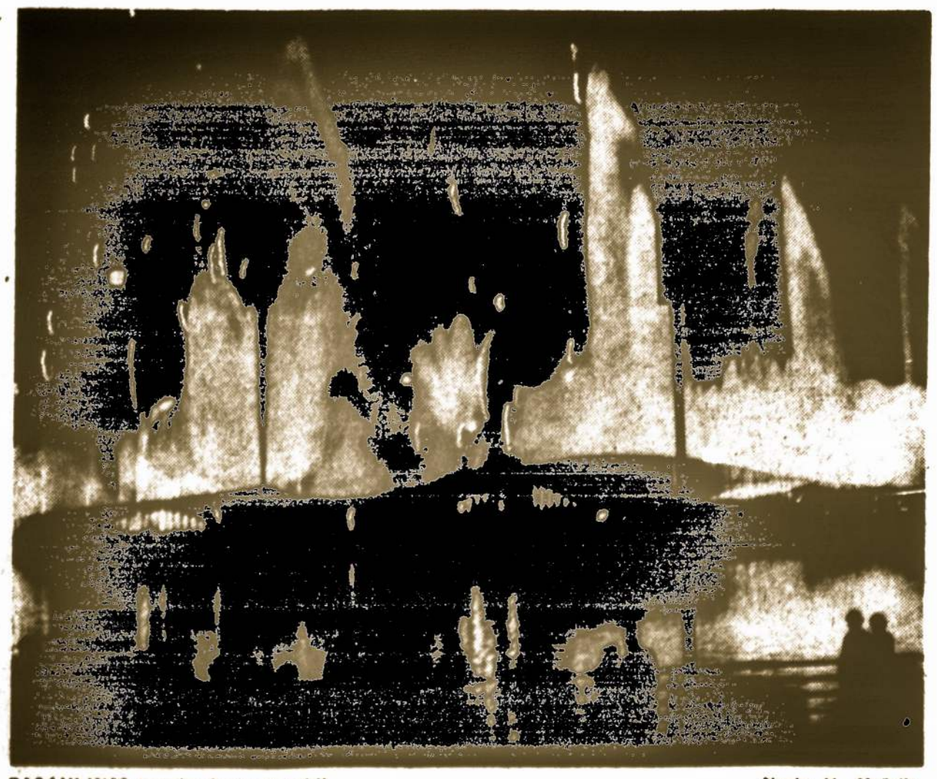

PASAULINĖS parodos fontanai naktį. Nuotr. V. Mažeiko

English Section

In Honoring the Memory of FATHER GALITZIN

(Statement by Joseph Kajeckas Charge D'Affaires a.i. of Lithuania, on the occasion to participate in a tree-planting ceremony in the Prince Gallitzin State Park in Pennsylvania honoring the memory and achievements of Princè Dimitri Augustine Gallitzin, Priest, Pioneer, and "Apostle of the Alleghanies", April 25, 1964).

I am very grateful to the organizers of a special tirbute to Dimitri Augustine Gallitzin for having invited me to participate with them in honoring the memory of a "prince among men". Father Gallitzin was a priest, and a priest is one who offers sacrifice from men to God; yet this priest was a special hero who offering himself — his joys, his sorrows, all his energies and the works of his life — for the people of Western Pennsylvania.

He lived at a time when America was expanding; and with that expansion of peoples' dreams and hopes, and their belief in a vision of a world in which men could live in freedom and peace. This was also the vision of his ancestors, and it is his fulfillment of an ancestral history that makes me especially proud to be here to honor him. When one visits his rustic chapel at Loretto, one sees his coat of arms, on which is prominently emblazoned the **Vytis**, the knight-at-arms who is the proud emblem of the Lithuanian nation. That emblem is on his coat of arms because Gallitzin was a descendant of Narimantas, the son of Gediminas, who was one of the greatest rulers the Lithuanian nation ever had and and the founder of the Capital City of Vilnius. The Lithuanian people have an ancient history, the oldest living language in the world, and an intimate knowledge of persecution and setbacks. Lithuania regained her freedom as an independent state in 1918 and made great progress as a member of the family of free nations until 1940, when the Soviet Union enslaved my country by force, and continues its illegal occupation to the present day. Yet my country's people continue to look to the day when they will be free again.

My country, in other words, is one which knows full well how great things can come from small beginnings, as long as one's faith is strong enough. And this, in a word, is the story of Father Gallitzin, who came to McGuire Settlement in Pennsylvania when it was little more than a clearing in the woods; but he was a man of many "firsts", including the fact that he was the first priest educated and ordained in the United States, by a brother of a signer of the Declaration of Independence. He was the first man to bring the Lithuanian national emblem to the United States, and he was the first man to show the people of Western Pennsylvania that the way of unselfishness, of genuine brotherly love and unflagging energy is the way in which lasting communities are built for the physical and spiritual prosperity of their members.

He did all these things, and the memory of loving dedication to his fellow man is found for many miles around Loretto, the headquarters of his labors. Yet our special tribute to him, the planting of a tree, is one that he would have found commensurate with his great spirit. After all, a tree is something which eeemplifies how great things can come from very small beginnings, how one man's work can inspire many tens of thousands, and how the dedication of individual nations to freedom and peaceful progress can inspire the world. He would have understood our emotions, because he was a prince among men, and a priestly apostle who, in the words of another, ancient, ancient, apostle taught men to make their freedom not a cloak for malice, but the instrument of spreading freedom and the blessings of freedom to all men. I am therefore most sincerely proud to have been able to contribute a small piece of Gallitzin's ancestral Lithuanian soil to help make our tree of tribute grow long and straight in emulation of the life of a great man who has enriched us all.

JULY FOURTH anniversaries

July 4th, Independence Day, also marks the anniversaries of the death of three early American Presidents: John Adams, Thomas Jefferson and James Monroe. Adams, second President of the United States, and Jefferson, third President, both died on July 4, 1826 exactly fifty years after the signing of the Declaration of Independence, of which Jefferson was the author and Adams one of the signers. Though of different temperaments, and often political opponents, the two ex-Presidents became excellent friends during the last decades of their lives. James Monroe, fifth President, whose famous message to Congress on foreign policy was later to become known as the Monroe doctrine, also died on a Fourth of July, five years later, in 1831. Writing to his wife Abigail when the Declaration of Independence was signed, John Adams expressed his belief that Independence Day would be "celebrated by succeeding generations as the great anniversary festival. It ought to be solemnized", he wrote, "with pomp and parade — with shows, games and sports, bells, bonfires and illuminations, from one end of the continent to the other — from this time forward, forevermore." **American Council**

SEN. KEATING DENOUNCES SOVIET COLONIALISM IN LITHUANIA

NEW YORK CITY, May 3— Senator Kenneth B. Keating (R., N.Y.) today disputed those who recommend accepting the so-called realities of what has happened in the world, and instead he stated, "We should soberly reflect upon the shocking record of Soviet colonization, as in Lithuania, in an era of supposed decolonization, and resolve that this record be exposed at every opportunity."

Speaking at ceremonies commemorating the 20th Anniversary of the death of Antanas Smetona, the first and last President of Lithuania, held at the Statler Hilton Hotel, Senator Keating declared: "This is no time to disengage ourselves from the destinies of people around the globe," and he stressed the need to "denounce the violations of the rights of Lithuanians in the many public forums that are available to us."

Excerpts from Senator Keating's remarks follow:

"The hope of almost three million people in Lithuania behind the Iron Curtain is important to us. The voice of the American people can be heard. And be it only raised in protest, it can keep a hope alive that is important to the future of the free world.

"There are those who argue that keeping hope alive is dangerous; that facts are facts; myths are myths; and reality is reality. We should accept what has happened to the world and concentrate on protecting our own liberties, our own freedom.

"Those people do not share the belief that the cause of freedom is universal, that no matter in what part of the world freedom loses ground, it is a loss for all who desire it or hope to keep it.

"Those who prefer to accept what they have termed 'realities', work a grave injustice upon those who suffer under those so-called 'realities.'

"We in the United States and our million citizens of Lithuanian origin should soberly reflect upon the shocking record of Soviet colonization in an era of supposed decolonization, and resolve that this record be exposed at every opportunity. Indeed, non-recognition of the Soviet occupation of Lithuania is not enough. This is a passive policy. We should denounce the violation of the rights of the Lithuanians in the many public forums that are available ti us."

GREENWICH, CONN. Gegužės 24 Connecticut Turnpike vieškely įvykusioje automobilio nelaimėje žuvo 6 asmenys.

PHILADELPHIJOS lituanistinės mokyklos šoka eserų kazimierėnų rengiamo pavasarinio Newtown, Pa., balandžio 26.

COMMUNIST MOCK-TRIAL BACKFIRES

False Charges Against Brooklyn Priest Help Publicize Lithuania's Colonial Status

Stung by the groundswell of protest in the West against official antisemitism in Russia, the Kremlin resorted to a typical diversionary action a mock-trial. A few days after the Soviet firing squads executed a group of Jews and non-Jews, including women, for knitting and selling wool sweaters, trial proceedings were initiated in Klaipėda, Lithuania, against seven Lithuanians. They were accused of having participated in the Nazi extermination of 1,200 persons, mostly Jews, in Skuodas, Lithuania, 20 years ago.

The trial in Klaipeda had an air of unreality resembling a macabre version of "Alice in Wonderland". Scapegoats were unearthed after twenty-three years to stand trial that would serve Soviet political and propaganda needs. Officials of a regime guilty of crassest anti-Semitism were shedding crocodile tears about the fate of the Jews. Servants of the Russian colonial regime, which has exterminated hundreds of thousands of Lithuanians, were invoking the words "humanism" and "respect for life".

The verdict found all those accused "guilty"; their sentences ranged from ten to fifteen years of forced labor. (**Tiesa**, Vilnius, 15, March 1964).. But, instead of forming an effective smoke-screen around Soviet violations of human rights, the trial badly backfired, especially in the United States. The main reason for this turn of events was the Soviet blunder in including a Lithuanian refugee priest, Rev. Lionginas Jankus, among the defendants.

Rev. Jankus, executive director of the United Lithuanian Relief Fund, did not take the fantastic charges against him lying down. He immediately issued a statement in which he set the record straight and emphasized the Soviet own crimes in occupied Lithuania. He found an excellent hearing in the United States press, television and radio. For a couple of weeks the American public was given a wide coverage of Lithuania's case — thanks to the Kremlin's mock-trial in Klaipėda.

In his statements to the U. S. communications media, Rev. Jankus called the charges levelled against him as "ridiculous". He stressed that he had "no part" in the Nazi-conducted mass murders on the Lithuanian soil. "The trial is a show trial," he said, "and part of the anti-religious campaign which.. the regime has stepped up lately.

"In addition," Rev. Jankus explained, I am sure the Communists are not pleased by my present position as director of the United Lithuanian Relief Fund, which tries to assist victims of bolshevik persecution". Another reason for Rev. Jankus unpopularity with the Kremlin is his role in the publication of a prayerbook, written by four Lithuanian deportee girls in Siberia in 1953 and smuggled out to the West shortly afterwards. The prayerbook has been since published in Lithuanian, English, German, Dutch, Italian, Spanish and Chinese. Its circulation has now surpassed 700,000 copies.

Rev. Jankus said that, as Red Cross director of the town of Skuodas, he tried to help the imprisoned Jews by bringing them food, clothing and soap. According to him, he held no brief for either the Nazis or the Communists. "Lithuania was caught between two powers in the war," he stated. "There was no difference between the red and the brown devil. Both were godless. Both were cruel." **Elta**

ATHEISTIC INDOCTRINATION

Komjaunimo Tiesa, Vilnius, 18 March 1963

Religion Retains "Vitality"

"...Some young atheists think that a couple of sincere discussions with believers will be enough to make them get rid of religious superstition. As time went on, the new atheistic activists received concrete proof that the struggle with religiuos superstition is difficult and complex, and that good intentions and naked enthusiasm are very insufficient. Religion is an ideology based on idealistic philosophy. Its dogmas, morality and long-year traditions maintain very great vitality in the consciousness of the people. If one wishes to combat them successfully, it is not enough not to believe in God and not to attend church... One must be a militant atheist".

Children Separated from Religious Guardians

The article goes on to relate about the establishment of militant atheist circles in high schools. One of the tasks of the circles is to remove students from the "clutches of hardened religious fanatics." The article cites the case of Albertas Vasiulis, Zarasai region, who was taken away from his aunt, because she compelled him to shovel snow in the churchyard.

Communist Youths in a Church Choir

"...One day the Communist youths in the high school received a very unpleasant (anonymous) letter. The author of the letter was indignant about the fact that students —members of the Communist Youth Organization — were singing in the church choir... A meeting was called... And lo! two Communist youths, Dauzvardaitė and Juškenaitė, rise timidly their cheeks burning with shame. It appears that their parents — members of the church committee — compelled them to sing in the choir and thus to break the rules of the Communist Youth Organization. These crude actions of the parents were incited by the parochial priest Antanas Juska, former collaborator of bourgeois nationalists.."

"... A delegation of young atheists decided to have a talk with... Juska.

" 'I cannot forbid believers to attend church!', a small man in a cassock shouted irritably to the school representatives. 'The Soviet constitution guarantees to its citizens the freedom to profess or not to profess religion...' "

"...Students Are Deeply, Even Fanatically, Religious"

"...Following talks and discussions, a box of "questions and answers" was posted up in the corridor of the high school. (Sample questions.) "Who created the Earth and the Moon?' 'Prove that God doesn't exist! Some of the questions were angry and categorical, as for instance: 'You, atheists, God existed and will exist!' 'You say that man appeared out of a monkey. Make him now out of a monkey. There are monkeys enough!' Such questions show that some students are deeply, even fanatically, religious..." **Elta**

Battle of the Civil war at Gettysburg

On July 1, 1863, the most dramatic and significant battle of the Civil War was fought at Gettysburg, Pennsylvania. On the first day of the three-day battle, the Confederates, numbering some 70 thousand men in all, drove the Union forces back through Gettysburg to strong defensive positions on Cemetery Hill and Culp's Hill. In the crucial battle that followed the next day, the Union Army of the Potomac had the advantage of a numerical superiority of 10,000 men, greater supplies of ammunition, and a strong defensive position; yet again the battle favored the Southern side. Convinced that victory was in his grasp, Robert E. Lee, on the third day of the battle— July 3, ordered a general advance. George A. Pickett with 15,000 troops charged Cemetery Ridge, but were mowed down by artillery fire. That afternoon, Lee retired to Sharpsburg and, because General Meade delayed in pressing the Union advantage, managed to escape into Virginia, but his army was never again to take the offensive. On November 19, 1863, the cemetery at the Gettysburg battlefield was dedicated. On that occasion President Lincoln's brief speech of dedication has become the most memorable of all American addresses.

American Council

— **Dr. Viktoras Jasaitis** was honored by Cascade Cartridge, Inc. on March 16th. Dr. V. Jasaitis has been the companys chief chemist for many years and in dedicating the new laboratory, which contains an underground, 100 yd. long tunnel to test explosives, the company names it "Jasaitis' Laboratory". Dr. V. Jasaitis received his PhD in chemistry from the Vienna University. **L.D.**

— Australia's Lithuanians and especially those who like sports are anxiously awaiting the month of July, when **Lithuanian basketball players** from the U.S. will visit Australia. On July 9th the players will arrive at the Sydney air port and be guests of the Lithuanian community of this largest city in Australia. **L.D.**

ĮSIGYKITE LRKSA ISTORIJĄ!

Kiekviena sąmoningas lietuvis, kuriam rūpi susipažinti su šitos pirmųjų ateivių vargais ir rūpesčiais, su pirmųjų dvasiškių, organizacijų ir parapijų steigimu, su mūsų Susivienijimo pradžia, darbais ir nuopelnais religinėje, fraternalinėje, tautinėje ir kulturinėje srityse, turėtų įsigyti

Dr. Antano Kuto parašytą

LIET. BROLIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO ISTORIJĄ

Kaina $3.00

Užsisakant knygelę į

P.O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

SPAUDAI PARUOŠTAS VEIKALAS APIE SHENANDOAH, PA., LIETUVIUS

KUN. ANDRIUS STRUPINSKAS (1829-1892), 1866 m. Amerikon atvykęs pirmasis lietuvis kunigas ir pirmasis Shenandoah lietuvių klebonas.

Shenandoah miestas yra įkurtas 1862 m. Pennsylvanijos valstybės rytinėje dalyje. Miestui atsirasti ir greitai iškilti sąlygas sudarė čia esantys gausūs akmens anglies klodai. Kaip akmens anglis išugdė miestą, taip daugumai kasyklų sustojus veikti, jo reikšmė ėmė mažėti.

Pirmieji lietuviai mieste pasirodė 1869 m.; juos visus čia traukė geras uždarbis kasyklose. Metų eilei slenkant, lietuvių mieste ir jo apylinkėje tiek daug atsirado, kad jie savo skaičiu ir įtaka ėmė viršyti kitų tautybių gyventojus. Negana to, Shenandoah lietuviai savo metu buvo išvystę tautinę, kultūrinę ir politinę veiklą, taipgi jie gyvai sielojosi ir savo tikėjimo dalykais, steigdami bent kelias parapijas ir statydami net dvi bažnyčias. Praeityje lietuviai čia kietai kovojo prieš lenkus, norėdami nusikratyti jų įtaka ir viešpatavimu. Mieste būdavo šaukiami lietuvių seimai, suvažiavimai, ruošiamos iškilmingos šventės ir eisenos miesto gatvėse, grojant Shenandoah lietuvių 1885 m. įkurtam pirmajam dūdų orkestrui (benui) Amerikoje. Čia veikė kelios lietuviškos spaustuvės, kurios išleido daugybę lietuviškų knygų ir spausdino bent kelius laikraščius. Shenandoah lietuviams ne svetima sritis buvo ir prekyba: mieste veikė kelios dešimtys lietuviškų saliūnų, taipgi radosi kelios krautuvės, pardavinėjančios valgomus dalykus, rūbus ir t. t. Visa tai turint galvoje, neveltui seniau ir buvo sakoma: ''Dėl daugumo lietuviškojo gaivalo Shenandoah tankiai yra vadinamas Amerikos lietuvių sostinė" (Jr. Jonas: "Lietuviai Amerikoj" 33p., 1896).

Žvelgiant į tą garbingą Shenandoah lietuvių praeitį, prieš mūsų akis iškyla įdomūs įvykiai ir žmonės; žodžiu tariant, šis miestas lietuvių tautai patiekia gausią ir svarbią istorinę medžiagą. Būtų gaila, jei tos buvusios Amerikos lietuvių sostinės praeitis nugrimztų be ženklo, be aido laiko bedugnėje! Gerai suprasdamas ir įvertindamas Shenandoah praeities svarbą, ilgametis šioje vietoje lietuvių Šv. Jurgio parapijos klebonas ir lietuvių tautos Amerikoje įžymus veikėjas kunigas J.A. Karalius pasiryžo, kad toji praeitis liktų įamžinta, parašant ir išleidžiant istorinį veikalą. Šį darbą atlikti kun. J. A. Karalius pakvietė kun. B.S. Daną (Zdanavičių), Nukryžiuotojo Jėzaus Seselių kapelioną, Elmhurst, Pa. Jam kruopščiai renkant istorinę medžiagą ir ją rūšiuojant bei tvarkant, šiomis dienomis, praslinkus apie

KUN. J. A. KARALIUS, Shenandoah lietuvių Šv. Jurgio parapijos dabartinis klebonas ir veikalo leidėjas.

pora metų, mašinėle atspausta 300 puslapių, sudarantys veikalą: ''SHENANDOAH LIETUVIAI IR JŲ PARAPIJA". Veikalas padalytas į dvi dalis: 1) Lietuvybė Shenandoah mieste ir 2) Šv. Jurgio parapija. Be to, šios dalys padalytos į smulkesnius skyrius, kurių viso yra 11. Veikalo įžanginėje dalyje kalbant bendrai apie lietuvių emigraciją Amerikon, atkreiptas dėmesys, kad pirmasis lietuvis ateivis šioje šalyje pasirodė Dr. A.K. Kuršius, atvykęs į dabartinį New York 1659 m. Tolimesni puslapiai trumpai supažindina su Shenandoah miesto istoriniais bruožais, juose taipgi kalbama apie pirmuosius čia atvykusius lietuvius, jų darbą kasyklose, vargus, kovas, dalyvavimą streikuose, laimėjimus, įkurtas draugijas, iškilusius profesionalus ir t.t. Antroji dalis prasideda pasakojant, kad Shenandoah lietuviai pirmieji Amerikoje įkūrė savo parapiją ir 1874 m. pasistatė Šv. Kazimiero bažnyčią, kurią vėliau, dėliai padarytų klaidų, prisiėjo lenkams užleisti. Tačiau nepaisant to, vietos lietuviai 1891 m. ėmė statyti kitą Šv. Jurgio vardu bažnyčią ir susiorganizavo į naują parapiją, tačiau, kada joje 1908 m. iškilo nesantaika — parapijos komiteto kova prieš klebonus— 1911 m. buvo įkurta dar kita Švč. Marijos Aušros Vartų parapija, gyvavusi iki 1915 m. Atskiru skyriu smulkiai nušviečiama komiteto narių kenksminga veikla prieš Bažnyčią ir jos kunigus ir galūtinai parodomas kun. J.A. Karaliaus laimėjimas, likviduojant šią kenksmingą veiklą.

BROLIS AUGUSTINAS ZAICAS, (Zajančauskas) O.F.M. 1828-1914, didis tautinės sąmonės žadintojas Shenandoah lietuvių tarpe.

Įsiviešpatavus parapijoje taikai, kun. J.A. Karalius atkreipė dėmesį į kultūrinę veiklą— 1932 įsteigta parappjos mokykla, atnaujintas bažnyčios pastatas ir viduje išpuoštas tautiniais motyvais. Be to, vėliau gražiai sutvarkyta kapinės ir nupirkta ketvirtas žemės sklypas naujoms kapinėms įrengti. Tvarkant parapijos medžiaginę bei kultūrinę pusę, nepamiršta ir žmonių dvasinis, religinis atsinaujinimas; tuo tikslu pravesta keletas sekmingų misijų, įvesta įvairių novenų bei šiaip įvairių pamaldų.

Bevartant veikalo puslapius, pro akis praslenka ne tik įvairūs praeities įvykiai, bet tarp jų pinasi ir įvairūs asmenys. Veikale pasakojama, kad pirmasis kunigas, atvykęs Amerikon 1866 m. buvo marijonas kun. Andrius Strupinskas, 1863 m. dalyvavęs Lietuvoje sukilime, prieš rusus. Šis kunigas kiek pagyvenęs New Yorke, 1872 m. atvyko į Shenandoah; čia suorganizavo liet. parapiją, jų remiamas 1874 m. pastatė Šv. Kazimiero bažnyčią, ir buvo pats pirmasis vietos lietuvių klebonas. Kadangi kun. A. Strupinskas mokėjo lenkiškai, o tuo metu Shenandoah lenkai dar neturėjo savo kunigo ir iš viso jų čia nedaugiausia tada buvo, todėl Philadelphijos arkivyskupas P.J. Ryan šiam lietuviui kunigui pavedė tvarkyti ir lenkų dvasinius reikalus. Dėliai šio lietuviško patarnavimo lenkai nebuvo vėliau dėkingi: dėliai keistų gyvenimo aplinkybių, lietuvių įkurtoje parapijoje įsitvirtinus lenkų tautybės klebonui kun. J.A. Lenarkiewicz, mūsų tautiečiams prisiėjo apleisti Šv. Kazimiero parapiją. Vykstant lietuvių kovoms prieš lenkus, Shenandoah lietuviai 1889 m. atsikvietė iš Lietuvos, apmokėdami kelionės išlaidas, kun. A. Burbą, tikėdamiesi, kad jį Philadelphijos arkivyskupas patvirtins jų naujosios Šv. Jurgio parapijos klebonu. Tomis viltims neišsipildžius, kun. A. Burba išvyko į Plymouth, Pa., kur įkūrė lietuvišką parapiją, daug kovojo prieš lenkus ir Amerikos šalyje išvystė stiprią lietuvišką veiklą. Pirmuoju Šv. Jurgio parapijos klebonu tada buvo paskirtas (1891 m.), kun. P. Abromaitis, kuris tuo metu gyveno Mahanoy City, Pa., sykiu čia eidamas ir vietos lietuvių Šv. Juozapo parapijoje klebono pareigas. Jam klebonaujant, parapijoje 1896 m. buvo įkurtas pirmasis Amerikoje lietuvių bažnytinis Šv. Cecilijos choras.

Veikale sutinkama ir kita gana įžymi asmenybė, savo metu turėjusi didelę įtaką ne tik Shenandoah, bet ir visos Amerikos lietuviams; tai buvęs Smalėnų lietuvių pranciškonų brolis Augustinas Zaicas (Zeytz). Jis organizavo lietuvius į draugijas, spausdino jiems įvairias knygeles, sakė net pamokslus, kėlė tautinį susipratimą, visu griežtumu kovojo prieš lenkus. Gana įdomus daiktas — būdamas tik paprastas pranciškonų vienuolyno brolis, Pulaski, Wis., įkūrė vienuolyną, kurį gaila, vėliau lenkai užvaldė, o jis pats jį apleidęs prisiglaudė vokiečių vienuolyne. Greičiausia

KUN. DR. A. DANIS, (Zdanavičius), veikalo autorius.

iki šiol pirmas atsitikimas Bažnyčios istorijoje, kad brolis-vienuolis įkurtų vienuolyną! Veikalo autoriaus kun. B. S. Danio (Zdanavičiaus) rūpesčiu Pulaski, Wis., vienuolyne surasta brolio Augustino biografija ir jo paveikslas, kuris atrodo dar niekad mūsų spaudoje nebuvo matytas! Veikale minimas ir kun. A. Milukas, kaip buvęs Šv. Jurgio parapijos vikaras, vėliau klebonas ir didis spaudos darbininkas, kurio raštus leido lietuvybei ir spaudos darbui pasišventusi Julė Pranaitytė. Minimas čia ir J. Šliupas, vadinęs save "Baisiuoju Barzduočium", kuriuo seniau motinos savo neklaužadas vaikus gasdindavo. Shenandoah lietuvių tarpe, kaip ir visur, jis pirmoje eilėje platino bedievybę, o ne lietuvybę. Susipratę katalikai čia Ražo saliūne jo sekėjus praminė šliuptarniais. Ryškiomis spalvomis atvaizduotas lenkų pataikūnas lietuvis, buvęs vargonininkas ir "Saulės" redaktorius D. T. Bačkauskas, kurio visa veikla buvo nukreipta Liublino unijos linkme, kad lietuviai vienytųsi ir susilietų su lenkais. Pro akis praslenka ir daugiau įvairenybių ir žmonių, kuriuos visus išskaičiuoti šiuo atveju neįmanoma.

Veikalą spaudon atiduoti tikimasi netrukus; vėliau bus patiektas jo angliškas vertimas, skiriamas jaunajai lietuvių kartai ir šiaip jau Amerikos visuomenei. Veikalas bus iliustruotas. Jo leidimu rūpinasi pats veikalo sumanytojas kun. J.A. Karalius, žinomas kaip dosnus lietuviškų leidinių rėmėjas bei jų pats rašytojas.

Reikia manyti, kad veikalas Shenandoah Lietuviai ir Jų Parapija bus įdomi pasiskaityti knyga ir tuo pačiu metu didelis įnašas į lietuvių tautos istoriją.

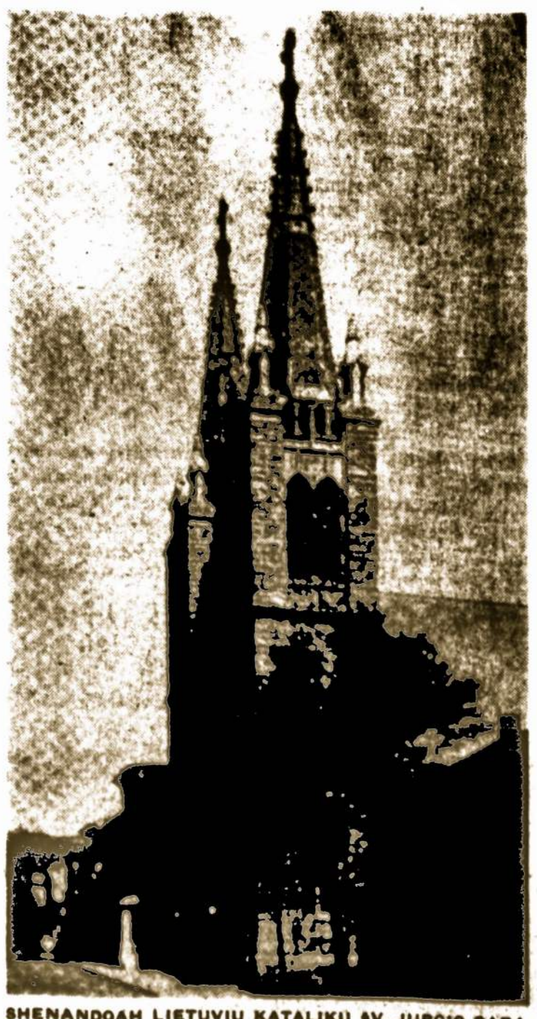

SHENANDOAH LIETUVIŲ KATALIKŲ ŠV. JURGIO PARAPIJOS BAŽNYČIA.

MUENCHENAS — EMIGRANTŲ VEIKLOS CENTRAS

Bavarijos sostinė — Miunchenas laikytinas Fed. Vokietijoje veikiančių rytų Europos kraštų emigrantų politinės veiklos centru. Šiame mieste, pgl. vokiečių spaudoje paskelbtus duomenis ("Rheinischer Merkur", nr. 1) pasirodo 22 egzilų laikraščiai ir kai kurių jų tiražas siekia tarp 8,000 ir 12,000. Jie spausdinami aštuoniose spaustuvėse. Šalia 5 savaitraščių Miunchene leidžiama didelis skaičius kitų periodinių leidinių, žurnalų, biuletenių įvairiomis kalbomis.

Retai kuriame kitame mieste gyvena tiek daug žymių rytų emigrantų, savo kraštuose turėjusių svarbias valstybines ar partines tarnybas, be to buvusių revoliucijų vadais, partizanais, kariais. Kiekvienas jų Miuncheną tebelaiko tik kaip tarpinę stotį jų kovoje už kraštų laisvę. Jų nuomone "ir rytų Europoje vieną dieną kolonializmui ir imperializmui išmuš mirties valanda".

Nors Vakaruose apie egzilinius politikus įsivyravusi klaidinga nuomonė, kad tai — "generolai be armijos", kad jie esą svajotojai ir pan., tačiau jokia paslaptis, kad **komunistinių kraštų vadovai tų egzilų veikloje įžiūri didelį pavojų,** pavergtieji juose mato savo tautų atstovus. Juk ir Sniečkus bei kiti režiminiai pareigūnai Lietuvoje pastaruoju metu nuolat kalba apie emigrantų poveikį, nusiskundžia per radijo valandėles ir kitomis priemonėmis daroma įtaka. 1955 m. rytų Berlyne įsteigus "Sugrįžimo į tėvynę komitetą" buvo tikėtasi paraližuoti tų emigrantų veiklą ir juos paskatinti grįžti į pavergtus kraštus. Tuo tarpu Muencheno pavyzdys daug pasako: iš apie 450 redaktorių, dirbančių įvairių egzilinių leidinių redakcijose ar "Radio Liberty" (Svoboda) bei "Radio Free Europe" siųstuvuose, nei vienas savo noru nepasiryžo grįžti į sovietų okupuotus kraštus. Emigrantų tvirtovės — Muencheno užimti nepavyko. To miesto pagrindinėje stotyje, svetimšalių spaudos skyriuje praeivis gali stebėti ne tik "Pravdą" ar ''Izvestijas'' bei "Borbą" ar "Trybuna Ludu", bet ir ukrainiečių nacionalistų leidžiamą "Schlach Peremohy" ir kitus emigrantų leidinius.

Bene daugiausia sovietų nekenčiami Miuncheno emigrantai-ukrainiečiai. Reikia juos izoliuoti, tad komunistai čia naudoja įvairias teroro priemones ir nepaskutinėje vietoje stebime politinių žudynių atvejus. 1956 m. buvo bombos susprogdintas buvęs slovakų tautinės tarybos pirmininkas M. Cernak, pusmečiui praslinkus nužudytas "Radio Liberty" bendradarbis gudas Karas. 1957 m. sadistiniu būdu nužudytas radio komentatorius Fatalibeij, tais pačiais metais nužudytas ukrainiečių politikas Lev Rebet, 1958 m. pagrobtas ukrainiečių generolas Gorbanik. 1959 m. spalio 15 d. nužudytas priešas nr. 1, Ukrainos Nacionalistų Organizacijos vadovas Stefan Bandera. Vėliau buvo bombiniai pasikėsinimai išeivių spaustuvėse, o "Laisvosios Europos Radijo" valgykloje siekta apnuodyti tarnautojus. **Elta**

Paaukojo vargonus seserų koplyčiai

Šv. Kazimiero seserų kongregacijos geradaris o seselės M. Simplicitos dėdė, atvyksta į Chicagą šią savaitę koplyčios vargonų šventinimo proga.

Šv. Kazimiero seserų koplyčiai paaukoti vargonai, tai didelė auka g. p. James Striguno jo mylimą mirusią žmoną Sophie atminti.

Vargonų šventinimo apeigos sekmadienį, birželio 14, prasidės trečią valandą po pietų. Jas atliks Šv. Kazimiero Seserų kapelionas d.g. kun. Antanas Zakarauskas, asistuojant d. g. kun. Jonui Stankevičiui, Šv. Kryžiaus Ligoninės kapelionui ir d.g. kun. Jonui Malin, Maria Augštesniosios mokyklos kapelionui.

Apeigose dalyvaus p. James Strigūnas, jo giminės ir seselių tėvai.

Vargonams pritariant, seselės kasdien savo dėkingais balsais garbins Gėrybių Viešpatį—Dangaus Tėvą, melsdamos Dievą šimteriopai atlyginti jų geradariui p. James Strigūnui už jo didį dosnumą bei geraširdingumą seselėms.

Paminėjo kunigo Mykolo Ožalo sukaktį

Sekmadienį, birželio 7-tą, Durea, Pa., Šv. Juozapo parapija šauniai paminėjo klebono kunigo Mykolo C. Ožalo sidabrinę (25 metų) kunigystės sukaktį.

Minėjimas pradėtas ryte iškilmingomis mišiomis šv. Juozapo bažnyčioje, kurias aukojo sukaktuvininkas, asistuojant kun. Vyto F. Žemaičiui diakonu, kun. J.J. Leškauskui-Lasky — subdiakonu. Turiningą pamokslą pasakė prel. J.V. Miliauskas, turiferiais buvo Antanas Žaliaduonis, Robertas Laibinis, Michael Andrews.

Žmonių buvo pilna bažnytėlė.

Per mišias giedojo Pittstono Šv. Kazimiero parapijos ir Duryea Šv. Juozapo parapijos chorai diriguojant prof. Broniui Voveriui.

6 val. vakaro St. Nicholas Hall, Old Forge, Amerikos himnu pradėtas sukakturvinis banketas. Maldą sukalbėjo kun. J. J. Kazlauskas.

Vakarienės metu grojo styginis orkestras vadovaujant Jonei Voverytei.

Pavakarieniavus, sukakties minėjimo rengimo komiteto pirmininkas Alfred R. Getson programos vedėju pristatė kun. Petrą J. Ališauską.

Pagrindines kalbas apie sukaktuvininko darbus ir nuopelnus pasakė Scrantų Šv. Juozapo parapijos klebonas prelatas J.V. Miliauskas ir Luzerne apskrities distrikto advokatas, LRKSA viceprezidentas adv. Thomas E. Mack. Sveikinimų ir linkėjimų pareiškė Duryea majoras Frank J. Brecelnik, taipgi James Crowley.

Pittstono Šv. Kazimiero parapijos ir Duryea Šv. Juozapo parapijos choral, vadovaujant Broniui Voveriui palinksmino minėjimo publiką dainomis

Dovanas rengėjų vardu įteikė Julė Marčiulionienė.

Sukaktuvininkas kun. M. C. Ožalas nuoširdžiai padėkojo visiems kunigams, programos dalyviams, rengimo komitetui ir gausingai publikai už tokį šaunų pagerbimą.

Kun. P.G. Milišauskui sukalbėjus benedikciją, programa baigta Lietuvos himnu.

Sukaktuvininkas kunigu įšvęstas 1939 m. birželio 3 d. Duryea Šv. Juozapo parapijos klebono vietą užėmė 1962 m. rugsėjo 21.

Sukaktuvininkui ilgiausių metų!

—o—

K.K. LODA PASITRAUKĖ IŠ SEKRETORIAUS VIETOS

ANSONIA, CONN. Ilgametis LRKSA 32 kuopos sekretorius Kazys K. Loda pranešė Susiv. centrui, kad dėl svarbių priežasčių pasitraukė iš sekretoriaus vietos.

Knygas ir visus kuopos pinigus perdavė kuopos pirmininkui Vladui Vyšniauskui, kuris iki metinio susirinkimo atliks sekretoriaus darbą. Tad visais reikalais reikia kreiptis šiuo adresu: Mr. Vladas Vyšniauskas, 236 N. State str., Ansonia, Connecticut 06401.

K.K. Loda yra daug pasidarbavęs 32 kuopos naudai. Jis 33 metus yra buvęs kuopos iždininku, dviem atvejais ėjo atsakomingas sekretoriaus pareigas. Jis yra įrašęs 9 narius vien tik iš savo šeimos.

Susiv. centras ir kuopos nariai yra dėkingi K.K. Lodai už jo pasidarbavimus ir linki jam viso geriausio!

— **Sen. Tom Kuchel** ir **kongresmanas Glen Lipscomb** padeda aktorei Rūtai Kilmonytei sutvarkyti jos senelės ir tetos atvykimo iš pavergtos Lietuvos į JAV visus reikalus ir dokumentus.

A.A. RHODA G. GUDAITIENĖ, gyv. 25 Oakwood Lane, Wilkes-Barre, mirė gegužio 17, palaidota gegužio 20 iš Šv. Trejybės bažnyčios St. Mary's parapijos kapinėse, Hanover Township. Paliko vyrą, sūnų, du anūkus, dvi seseris ir šešis brolius.

LIETUVIŲ DIENA LIEPOS 4

PITTSBURGH, PA.

Kaip kasmet, taip ir šiemet lietuvių diena bus liepos 4 šv. Pranciškaus seselių vienuolyno daržuose.

Šiemet bus namaža įvairumų. Vienuolyno rėmėjų pirmininkas John Miller vadovauja visai programai. Pikniko metu bus stambių laimėjimų, bazaras ir k. Bazare bus atstovaujamos visos tos parapijos, kuriose dirba seserys pranciškietės.

Įėjimas į pikniką nemokamas. Seserys ir rėmėjai nuoširdžiai kviečia apylinkės klebonus, kunigus, draugijas, klubus ir visus žmones iš arti ir iš toli kuo gausiau dalyvauti šioje lietuvių dienoje. Tuo paremsite seserų darbą. Jos kaip mokytojos daug kur dirba, negaudamos tikro ir pilno atlyginimo.

Iš ryto kun. J.V. Skripkus aukos mišias intencija visų rėmėjų ir geradarių, kurie dalyvaus liepos 4 šventėje.

Kun. J.V. Skripkus

MALDAKNYGĖ—

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas

Išleido Tėvai Pranciškonai. 640 pusl. Kaina 4 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokiomis progomis.

Užsisakant kreipkities:

GARSAS

P. O. Box 32 (71 - 73 So. Washington Street)
Wilkes - Barre, Pa.

Okupuotoje Lietuvoje

Matematikui Marc. Šikšniui — 90 m. amž.

Vilniuje gyvenančiam matematikui, rašytojui ir ilgamečiui Vilniaus Vytauto D. Gimnazijos direktoriui M. Šikšniui sukako 90 m. amžiaus. Gimęs 1874m. baigęs Šiaulių gimnaziją, jis 1893 m. įstojo į Maskvos Universiteto fizikos- matematikos fakultetą. Tuo metu sukaktuvininkas dalyvavo slaptoje lietuvių studentų draugijoje ir spaudino pirmuosius savo kūrinius. Buvo "Varpo" bendradarbis. Vėliau kūrė pjeses teatrui — jų žymiausia "Pilėnų kunigaikštis".

1918 m. grįžęs iš Voronežo į Lietuvą, Šikšnys pradėjo mokytojo darbą I-je Vilniaus vyrų gimnazijoje (vėliau — Vytauto D. Ginazijoje), po to gi (ligi 1939 m.) buvo ilgametis tos gimnazijos direktorius. Jis parašė 8 matematikos vadovėlius — jie ilgą laiką buvo naudoti visose Lietuvos mokyklose.

Gyvendamas Vilniuj M. Šikšnys dalyvavo ir visuomeninėje veikloje, buvo įvairių organizacijų valdybose. Bolševikmečiu sukaktuvinikas vertė jaunimui knygas iš rusų ir lenkų kalbų. 1957 m. išleista jo raštų "Rinktinė".

M. Šikšnys — Vytauto D. Gimnazijos direktorius ilgai ir su meile prisimintinas buvusiem tos gimnazijos auklėtiniams. Jų daug gyvenama Lietuvoje, bet nemaža esama ir Vakaruose — Europoje, Amerikoje ar Australijoje. Pagal Aidonos Liobytės šiltus žodžius "Literatūros ir Meno" (nr. 19) laikraštuke "mums, jo mokiniams, didelė laimė, kad augome jo asmenybės šilumoje, kad mūsų protą lavino griežtas matematikas, o sielą — jautrus meninininkas, kad reikalavo iš mūsų, kaip žmonių ir piliečių, daug, be nuolaidų — pagal savo lygį".

Kai pensininkai gali grįžti į darbą

Šių metų kovo mėn. Sovietų Sąjungos vyriausybė priėmė nutarimą, kuriuo darbingi pensininkai, norintieji dirbti pagal specialybę, dabar gali grįžti į gamyklas, įmones, sovchozus ir kolchozus. Režiminė socialinio aprūpinimo Lietuvoje ministrė Tatjana Jančaitytė nutarimą komentavo kaip "nepaprastą įvykį", nurodydama, kad į darbą grįžę pensininkai gausią, be atlyginimo, tik 50 proc. pensijos... Visa pensija būsianti mokama tik darbininkams, dirbantiems sovchozuose ir kitose valstybinėse žemės ūkio įmonėse. Teigiama, kad būsianti ir moralinė nauda, nes esa pensininkų sukauptas didelis gyvenimo ir darbo patyrimas esąs labai reikalingas visuomenei. Sovietinis nutarimas numato ir išimtis — pvz. prie buvusio darbo negalės grįžti inžinieris-techninis personalas, las, dirbąs geležinkelyje, automobilių transporte, laivininkystėje ir civiliniame oro laivyne.

Tatjana Jancaitytė dar nurodė, kad 1963 metais Lietuvos pensininkams buvo išmokėta 39.5 milijono rublių suma. 1963 m. pabaigoje Lietuvoje buvo apie 170,000 pensininkų, tad vienam pensininkui per metus išmokėta kūkli (prisiminus kainas bei rublio įpirkimo galią) 232.4 rb. pensija.

Priekaištai filmams — jie neigiamai veikia jaunimą.

Partiniai laikraščiai Lietuvoje vis dažniau puola ypatingai JAV pagamintus filmus — esą jie darą neigiamą poveikį į jaunimą. "Komj. Tiesoje" (nr. 58) paskelbtas dviejų partinių pareigūnų laiškas. Jie teigia, kad po "Tarzano" filmo serijos atsirado ištisos virtinės berniukų laipiojančių po medžius... O pamatę (amerikiečių gamybos) **"šauniąją septyniukę"** ir "7 nuotakos 7 broliams" esą daugelis berniukų žaizdami paleisdavo kumščius...

Vilniaus Domininkonų požemių tyrinėjimai

Įvairių mokslo įstaigų Vilniuje pareigūnai tyrinėjo Vilniaus Domininkonų bažnyčios (Šv. Dvasios) požemius. Tyrimai vyko nuo 1963 m. balandžio mėn. ligi šių metų pavasario. Pagal "Tiesoje" (nr. 86, bal. 12) paskelbtas žinias, be kitų atradimų, dabar išaiškinta, kad požemiai buvę tik vieno aukšto. Esą tikra, kad po Domininkonų bažnyčia buvo laidojamos karų ir marų aukos. Tai patvirtino medicinos ekspertai. Kaip rodo dokumentai, į rūsius buvo suvilkti ir per Vilnių 1912 m. bėgusių Napoleono karių lavonai. Ištyrus penktadalį skeletų kaupo, prieita išvados, kad rūsiuose randami palaikai žmonių, kurie mirę naturalia mirtimi ir savo laiku buvo palaidoti karstuose. Šiuo metu Domininkonų požemiai tvarkomi. Numatyta, kad ekskursijoms bus rodomi mokslui įdomūs etnografiniai ir architektūriniai fragmentai.

Valstybinis dainų ir šokių liaudies ansamblis gegužės 3 d. išvyko gastrolėms į rytų Vokietiją ir Čekoslovakiją. Kelionėje išbūsiąs du mėnesius. Pagal meno vadovą Vladą Bartusevičių siekiama, kad koncertuose būtų sudarytas vaizdas apie liaudies senąjį meną ir —šiandieninį gyvenimą. Vengrijoje gastroliavęs S. Sondeckio vad. stygų orkestras dalyvaus tarptautiniame konkurse Belgijoje, Liege mieste, žinoma, atstovaudamas Sovietų Sąjungą.

DAUG TRŪKUMŲ BALTIJOS GINTARO PRAMONĖJE

Baltijos auksas — gintaras apdainuotas poemose, apie jį pasakojamos legendos, padavimai. Apie gintarą jau žinota 600 m. prieš Kristų. Jį pirmasis rado ir jį pavadino elektros vardu graikas Tales iš Mileto. Homero, Tacito ir Plinijaus laikais gintaras buvo laikomas labai brangiu akmeniu.

Atrodytų, gintaru reikėtų didžiuotis ir skatinti jo pramonę. Tačiau Lietuvos spaudoje ("Literatūra ir Menas", nr. 16) paskelbtame kolektyviniame meninininkų ir meno specialistų S. Budrio, P. Gudyno ir S. Pinkaus straipsnyje reiškiamas rimtas susirūpinimas dėl gintaro meninės pramonės padėties, net keliamas aliarmas dėl gintaro medžiagos nebranginimo ir per žemo gintaro dirbinių meninio lygio.

Autorių nuomone - **Lietuvai tenkanti didelė atsakomybė už gintaro likimą**, nes Pabaltijy, Maž. Lietuvoje gaunama apie 90 proc. viso pasaulinio gintaro. Pastaruoju metu Kaliningrado (b. Karaliaučiaus) kraštą ūkiniai priskyrus Lietuvos Liaudies ūkio tarybai, jos žinion perėjo ir didžiausios pasaulyje gintaro kasyklos, esančios netoli Kaliningrado. Jose kasmet iškasama maždaug 350-400 tonų gintaro.

Kadangi tėra esą gintaro klodai vėliau išsisems, dabar ir keliamas klausimas, kaip gintaras panaudojamas ir kokia jo padėtis pramonėje? Atsakymas liūdnas — padėtis nėra džiuginanti, gintaro dirbiniai dažnai yra labai žemo meninio lygio, **daugelis jų patikėta ribotų gabumų amatininkams** ir aplamai puiki medžiaga yra tiesiog gadinama.

Autoriai pripažįsta esant teisingą kryptį — gintarą naudoti papuošalams, įvairiems suvenyrams ir pan. Dabar nusiskundžiama, kad nemaža Lietuvos ir Kalingrado "Dailės" kombinatų išleidžiamų gintaro dirbinių yra žemo meninio lygio, jie esą miesčioniški, kartais ir antimeniški. Tai ne kas kita kaip gintaro gadinimas. Reiškiamas nepasitenkinimas gintaro mozaikoje vaizduojamais peizažėliais ant tamsių lentelių — visa dvelkią blogu skoniu.

Pasirodo, gintaro srityje iki šiol dirba tik entuziastai ir mažų gabumų žmonės. Šie pastarieji galvoja: ką bepadarysi, vis vien nupirks... Juk pačių kombinatų pareigūnų nuomone **gintaro dirbiniai mielai perkami** ir nebūtinai griežtai atsižvelgiant į jų meninį lygį. Nepatenkinamai dirba Klaipėdos ir Kaliningrado kombinatų tarybos.

Lietuvoje gintaro specialistus ruošia Telšių dailės technikumas — jis veikiąs silpnai, nes trūksta patyrusių gintaro specialybės dėstytojų. Tuo tarpu Latvijoje padėtis esanti geresnė ir jie esą pasiekę neblogų rezultatų gintaro skulptūroje ir papuošalų gintaro su metalu gamyboje.

Pernai Palangoje buvo atidarytas pirmasis gintaro muziejus (jo neturi joks Sovietijos kraštas), tačiau jis užima vos dvi Botanikos parko rūmų sales.

Autoriai pasiūlė, kad **gintaro specialistai turėtų būti pradėti ruošti Vilniuje,** nes ten esama geriausių Lietuvos dailininkų. O kitas dabar keliamas uždavinys, tai atrinkti Kalingrado gintaro kasyklose pačią žaliavą — gintarą. Esą gintare randami inkliuzai turi didelę reikšmę mokslui. Tad pasiūlyta bent vienam gintaro specialistui dirbti Kaliningrado kasyklose ir ten peržiūrėti įdomiausius gintaro gabalus.

Gintaras tai toks turtas, kurį reikia saugoti su dideliu atsakingumo jausmu nuo gadinimo.

Elta

Stiprina "pagalbą" užsienio lietuviams

Vis tebeieškant priemonių prisivilioti Vakaruose esančius tautiečius, lietuviškieji komunistai įsteigė naują "Lietuvos kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje komitetą". Balandžio 28 d. Vilniuje įvyko pirmasis to komiteto plenumas. Apie komiteto uždavinius ir įstatus kalbėjo organizacinio komiteto pirm. doc. V. Karvelis. Plenume dar pasisakė poetas T. Tilvytis, Lietuvon grįžęs "žurnalistas" A. Zokas, rašytojas A. Mickinis, socialinio aprūpinimo ministrė Tatjana Jančaitytė, Vilniaus arkivyskupijos kurijos kancleris S. Mažeika ir kt. Plenume išrinktas 43 narių komitetas, jo prezidiumas ir revizijos komisija. Pirmininku išrinktas doc. V. Karvelis.

Būdingas "Tiesoje' (nr. 100, bal. 29) paskelbtas lietuvių išeivių, tremtinių Vakaruose atsidūrimo aiškinimas. Esą "tūkstančiai lietuvių, skurdo, karo ir **kitckių negandų** (mūsų pabraukta — E.) genami, atsidūrė emigracijoje. Jų tarpe yra daug pažangių veikėjų, kovotojų už taiką ir demokratiją. Emigrantai domisi ekonomikos, kultūros, mokslo, meno pasiekimais Lietuvoje, jie ruošia ekskursijas, **daugelis** (!? — E.) grįžta į Tėvynę, suranda čia **tikrąją laimę** (mūsų pabraukta —E.). Jiems reikalinga pagalba..." Belieka tik klausti, ar naujasis komitetas tikisi susilaukti tokios pačios "sėkmės", kaip iki šiol įsteigtieji? **Elta**

SIDABRINIS JUBILIEJUS MARYWOODO KOLEGIJOJE

Scranton, Pa. — Praėjusį sekmadienį, birželio 7 kun. Jurgis Andriuška, Marian vienuolyno kepelionas ir Marywoodo kolegijos profesorius Scrantone, minėjo savo sidabrinį kunigystės jubiliejų. Iškilmingas padėkos mišias aukojo Marywoodo kolegijos koplyčioje. Asistoje diakonu buvo kun. Vincentas Andriuška, M.I.C. jubiliato brolis, subdiakonu kun. Louis Walkeus, M.M. ir apeigų vadovų kun. V. Pakutka. Gražų pamokslą pasakė prel. Jonas Baltusevičius, šv. Mykolo lietuvių parapijos klebonas.

Iškilmėse dalyvavo jubiliato tėvai — Aleksas ir Vincenta Andriuškai. Taip pat dalyvavo devyni prelatai: Rt. Rev. Msgr. Wm. O'Mara, Rt. Rev. Msgr. Wm. Dolan, Rt. Rev. Wm. Crotti, Rt. Rev. Msgr. Joseph Gaveda, Rt. Rev. Msgr. Thomas Horan, Rt. Rev. Msgr. Francis Larkin, Rt. Rev. Msgr. J. Teffreys., Rt. Rev. Msgr. Boll. Rt. Rev. Msgr. P. Nierbzidowski. Iš kitų žymesnių svečių buvo kun. Edward Sponga, S.J., seselė Celestina R.S.M. — Misericordia kolegijos prezidentė, seselė M. St. Mary, I.H.M. — Marywoodo kolegijos prezidentė. Be to, dar visas būrys seselių, kurios atstovavo kazimierietėm, Nekaltos Marijos Širdies seselėm, nazarietėm, filipinietėm ir bazilietėm.

Po mišių visas Marywoodo kolegijos fakultetas ir mokiniai sveikino jubiliatą. Seselė St. Mary, kolegijos prezidentė, kolegijos vardu įteikė dovaną.

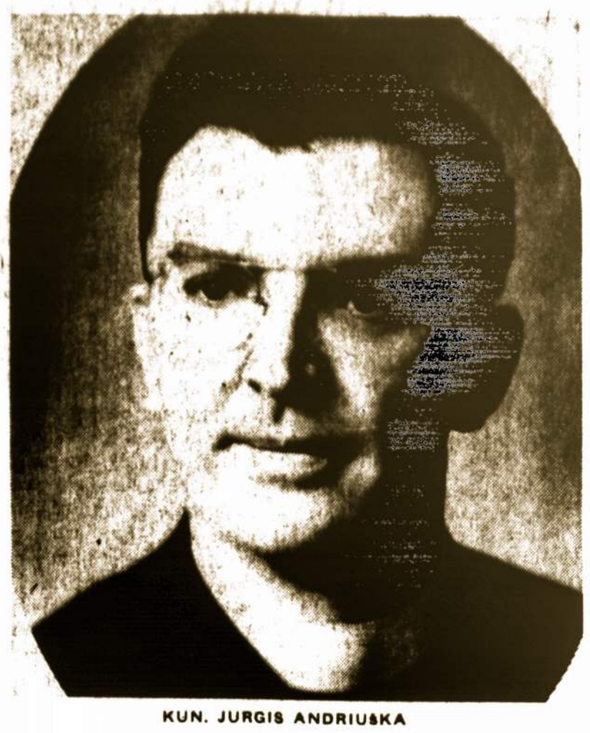

KUN. JURGIS ANDRIUŠKA

Kun. Jurgis Andriuška yra gimęs Worcester, Mass. Lankė Šv. Marijos seminariją, kur jis įsigijo bakalaurato ir magistro laipsnius. Kunigu įšventintas šv. Petro katedroje, Scrantone, 1939 birželio 3. Pastoracijos darbą dirbo šv. Kazimiero lietuvių parapijoje Plymouthe, šv. Juozapo Scrantone ir šv. Pranciškaus — Nanticoke, Pa.

Nors gimęs ir augęs Amerikoje, kun. J. Andriuška kalba gražiai lietuviškai, domisi lietuvių spauda, nuoširdžiai remia lietuviškąją veiklą. Gali džiaugtis, kad net trys iš pirmųjų čia gimusių lietuvių pranciškonų stojo į vienuolyną tik jo paskatinti.

Kun. Jurgis Andriuška yra dėkingas Dievui, kad jo sukaktuvių džiaugsmą padidino jo tėveliai ir brolis, kurie dalyvavo jo iškilmingose padėkos mišiose.

Sveikiname jubiliatą ir meldžiame Dievo palaimos visiem jo darbam bei siekimam. Lai Dievas duoda sulaukti ne tik auksinio, bet ir deimantinio kunigystės jubiliejaus. **Br. G.P.**

ŽMONĖS IR DARBAI

Kai prezidentas Johnson nusiuntė Kongresui savo raportą apie darbą kovo mėn., jis pasakė, kad tauta pereitais metais buvo stipri ir materialiai turtingesnė negu bet kada savo istorijoje. Samdymas darbams niekad nebuvo aukštesnis ir darbininkų skaičius siekė 70 milijonų aukščiausio darbingumo perijode. Bet, prezidentas tęsė, mums trūksta potencialumo ir reikia geresnio pramatymo. Faktas, kad pereitais metais, per vidutinę savaitę, virš 4 milijonų darbininkų buvo be darbo, yra priežastimi susirūpinti ir pagilinti veiklą.

Tarp bedarbių galima rasti daugumą iš ūkinių vietovių, iš ten, kur industrija ir anglių kasimas sumažėjo, ir daug, kuriems trūksta išsilavinimo ir pasiruošimo, ir kartais galimybių surasti naujų darbų, kuriuos jie galėtų atlikti.

Pagrinde, progresas technikoje pakeičia daugumą darbų. Darbai, kurie anksčiau buvo galimi atlikti žmonių su siaurų lavinimu, dabar yra atiduodami mašinoms. Tokiu būdu reikalinga sutelkti tam tikrą minimalų išlavinimo laipsnį, kad būtų galima užpildyti kitas darbų rūšis, kurios reikalauja užpildymo. Minimalus lavinimo laikas, kurį JAV-ių Darbo Įstaiga nustatė, reikalauja 12 metų. Dabar yra norima jį pratęsti iki 14 metų, kas yra prieinama visiems be mokesčio.

Du trečdaliai mūsų jaunų žmonių dabar baigia mažiausiai 12 metų lavinimą. Mūsų, kaip tautos rūpestis yra dėl to vieno trečdalio, kurie negauna pilno lavinimo. Mums lygiai tiek pat rūpi senesnio amžiaus darbininkai, norį išmokti naujų amatų. Tie kursai, kurie tęsiasi nuo 8 savaičių iki metų laiko, yra duodami nemokamai ir besimokąs darbininkas gauna mažą savaitinę algą. Apie 100,000 darbininkų jau perėjo per šiuos perorientavimo kursus ir dar 100,000 yra juos bebaigią. Virš trijų ketvirčių permokintų darbininkų rado naujus darbus.

Amerikos technologijos greitas vystymasis labai radikaliai keičia darbų rūšis šiame krašte. Yra labai didelė ekspansija į profesines ir labai specialias kategorijas. Problema darosi daugiau komplikuota beaugančios generacijos didume. Vien tik per paskutinius keturis metus priaugo 18 milijonų jaunų darbo ieškančių žmonių.

Be to, mes padarėme žymaus progreso agrikultūrinėje technologijoje. Dabar galima pagaminti visą maistą, kurį ši tauta suvartoja su mažiau negu 7 proc. mūsų darbo jėgos. Ekspertai sako, kad per sekančius metus, galbūt, vienas iš kiekvienų dešimties jaunų darbininkų, dabar dirbančių ūkiuose, galės tikėtis pilnalaikio darbo žemdirbystėje.

Bet kuri kalba apie išsprendimą bedarbės problemos 4 milijonų darbininkų, žinoma, veda prie didesnio laisvalaikio klausimo. Ar yra galima ir ar norima sutrumpinti darbo savaitę, kad būtų galima samdyti daugiau darbininkų ir duoti kiekvienam dirbančiam daugiau laisvo laiko?

Atsakymas, atrodo, yra tas, kad mes palaipsniui mažinsime darbo valandas, tuo pačiu palaipsniui mažindami į pensiją išėjimo amžių, darydami jį žemesniu už 62 metus, kuris yra nustatytas dabar, kad gauti Socialinės Apsaugos pensijas. Mes taip pat einame į darbo metų gyvenimo laikotarpy sutrumpinimą, padėdami jaunesnei kartai pasilikti ilgiau mokyklose. Bet tuo pačiu metu JAV-ių Darbo Jėgos Įstaigos oficialūs asmenys nenori sutrumpinti darbo laiko iki to, kad mes negalėtumėm žymiai pakelti gyvenimo lygio.

A.C.N.S. (American Council for Nationalities Service)

Apgriuvę Rygos namai

Rygos "Cina" paskelbė laišką — jis liudija, kad niekas nebegali sustabdyti Rygos namų griuvimo bei netvarkos. Visiškai apleisti iš lauko ir vidaus pusės. Yra ne tik senieji namai, bet apverktinoje padėty atsidūrę ir naujai pastatyti namai. Byra tinkas, sienose plyšiai, gi įstaigos, kurios turėtų namais rūpintis, krato pečiais. Pareigūnai nežino, kur gauti gerų statybinių medžiagų, gerų dažų, be to trūksta ir spe-

CHICAGO. Gegužio 19-tą šv. Kryžiaus ligoninėj mirė salezietis kunigas V. Endriūnas; palaidotas gegužio 22. Velionis buvo gimęs 1909 m. spalio 18, Sintautų valščiuj, Šakių apskrity. Gimnaziją ir dvasinius mokslus išėjo Romoje. Kunigu buvo įšvęstas 1936 m. liepos 26. Pastoracinį darbą dirbo Lietuvoje ir nuo 1950 JAV-se.

Mokytojas: Kas išrado elektrinį skutimosi aparatą?

Mokinys: Rusas Ogirkovas, besiknaisiodamas amerikiečių ambasados šiukšlių krūvoje...

PRANEŠIMAS

Yra prašomi atsiliepti lietuviai tremtiniai gyvenusieji 1946-1947 m. laikotarpyje tremtinių stovyklose (DP camps) Aschaffenburgo, Wuerzburgo ir Stuttgarto apylinkėse, Vokietijoje. Su jais norėtų susisiekti p. Bob Craig, buvęs amerikiečių kariuomenės karininkas Vokietijoje, susitikęs ten lietuvius tremtinius ir su jais dirbęs. Šiuo metu jis yra laikraščio redaktorius ir ruošia eilę straipsnių apie lietuvių tremtinių išgyvenimus aname pokario laikotarpyje. Jis norėtų parinkti iš lietuvių medžiagos tiems straipsniams.

Atsiliepti prašoma, pasirinktinai, rašant tiesiai Mr. Bob Craig, Managing Editor, The Spartanburg Herald and Journal, Post Office Drawer 1657, Spartanburg, South Carolina, arba į Consulate General of Lithuania, 41 West 82 Street, New York, N.Y. 10024.

Liet. Generalinis konsulatas New Yorke

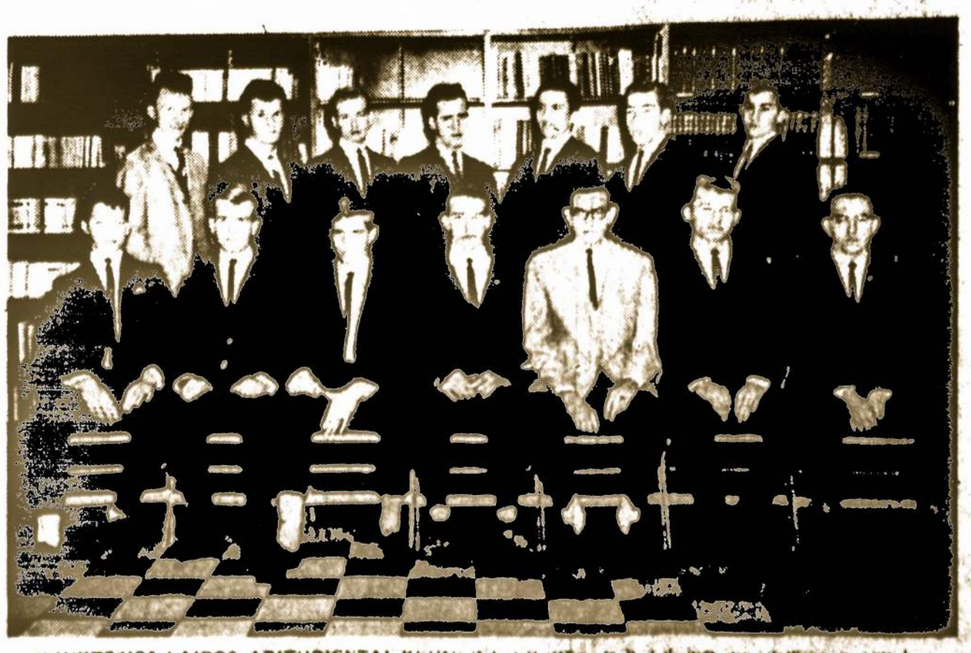

PENKTOSIOS LAIDOS ABITURIENTAI KENNEDY AIRPORTE. Iš k. į d. pirmoje eilėje — [illegible] I. Genaitis, K. Mačiulaitis, R. Dilba, S. Gavelis, S. R[illegible]ra, antroje eilėje — J. Petraitis, J. Šipaila, K. Norvaišas, J. Šlapkūnas, V. Valaitis, J. Kokiys, R. Paulaitis.

MEDŽIAGŲ IR MAISTO SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ

Norėdami sušelpti savuosius Lietuvoje ar Lenkijoje, galite pasiųsti jiems dovanų medžiagomis ar maistu prieinama kaina. Kadangi mes siunčiame siuntinius per firmą Prekybos Bendrovę Londone, Gr. Britain tai siuntiniai naunami į daug trumpesnį laiką.

Turime katalogus ir apie 300 medžiagų ir gaminių (samples) iš kurių siuntėjas gali pasirinkti kas jam patinka ir žinoti kiek kainuos siunčiamos medžiagos ar maistas.

Suinteresuoti siuntimu medžiagų ar maisto į Lietuvą ar Lenkiją galite kreiptis pas

JONĄ J. SAUČIŪNĄ

124 Price St., Kingston, Pa. • Phone: 287-3311

P. S. Pareikalavus, siunčiame medžiagų katalogus; norintys katalogus gauti — maloniekite prisiųst 10 centų pašto ženklais.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA IŠKILMINGAI PAMINĖJO DEIMANTINĘ SUKAKTĮ

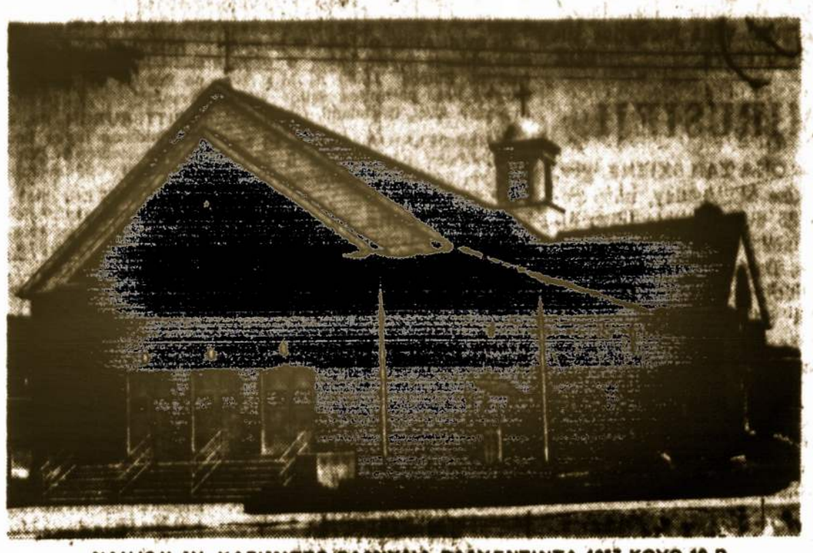

NAUJOJI ŠV. KAZIMIERO BAŽNYČIA PAŠVENTINTA 1957 KOVO 10 D.

Bažnytinės iškilmės

Sekmadienį, gegužės 24-tą, Plymouth'o Lyndwoodo lietuvių Šv. Kazimiero parapija iškilmingomis pamaldomis, o vakare didžiuliu banketu iškilmingai paminėjo savo parapijos 75 metų sukaktį.

11 val. ryto Šv. Kazimiero bažnyčioje JE vyskupas Henry T. Klonowski, DD, VG, aukojo pontifikalines mišias. Kun. A.J. Norkūnas patarnavo kaip asistentas kunigas, kun. Jurgis Stalevičius buvo diakonu, kun. Edvardas Vičkauskas, MIC, iš Marianapolio, Conn., buvo subdiakonu; kun. Leonardas J. Novak iš Scrantų buvo ceremonijų vedėju, jo padėjėju buvo kun. Robertas J. Gardzalla. Angliškai pamokslą pasakė kun. Bernardas J. Kazlauskas, lietuviškai kun. Jonas J. Dastikas.

Dauguma kunigų, sudariusių asistą, ir bendrai dalyvavę sukakties minėjime, yra kilę iš Šv. Kazimiero parapijos.

Per mišias giedojo mišrus parapijos choras vadovaujamas ilgamečio vargonininko muziko Petro J. Karašausko. Vyskupui garbės sargybą sudarė Šv. Vardo draugijos nariai.

Bažnyčia buvo pilnutėlė žmonių-parapijiečių ir svečių iš kitų parapijų.

BANKETAS

5 val. vakaro Host Motel, Wilkes-Barre, prasidėjo sukaktuvinis banketas.

Invokaciją sukalbėjo kun. J. Želionis, MIC, iš Marianapolio

Programos vedėju buvo generalinis komiteto pirmininkas Andrius J. Želionis, kuris prieš pristatant kitus programos dalyvius pasakė trumpą kalbą.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo King's kolegijos profesorius W. Francis Swingle, kurs angliškai atpasakojo parapijos istoriją, kuri yra įvairi ir įdomi.

Ilgametis parapijos klebonas kun. A.J. Sinkevičius nuoširdžiai padėkojo visiems kunigams, rengimo komitetui ir parapijiečiams ir svečiams už prisidėjimą prie sukakties paminėjimo, kurs visais atžvilgiais buvo sekmingas.

Dabartinis parapijos assistentas kun. R. N. Šilalė priminė ilgamečio klebono kun. A. J. Sinkevičiaus veiklą ir nuopelnus parapijos naudai, taipgi ilgamečio vargonininko muziko Petro J. Karašausko veiklą. Kun. A.J. Sinkevičius šioje parapijoje klebono vietą užėmė 1924 m. kovo 1 d., taigi šiais metais suėjo 40 metų klebonavimo sukaktis, o muz. P.J. Karašauskas čia vargonininko vietą užėmė 1925 m. balandžio 30 dieną.

Mišrus parapijos choras, vadovaujamas muziko P.J. Karašausko sudainavo "Plaukia Nemunėlis", Vanagaičio, ir Šaltyšius", Šimkaus; vyrų choras sudainavo "Vilko maršą", Norvaišos, ir "Stout Hearted Men", Romberg. Dainavimas publikai patiko ir sukėlė gausių plojimų.

Bankete dalyvavo apie 30 kunigų, tarp jų šie lietuviai kunigai: prel. J.F. Baltusevičius, kunigas A.G. Ežerskis, kun. prof. J. Andriuška, kun. V.J. Nanorta, kun. B. S. Danis-Zdanavičius, kun. B.J. Kazlauskas, kun. L. Sabalis, kun. Kl. Kazlauskas, CSC, kun. R.J. Gardzalla, kun. J.J. Kazlauskas, kun. P. Ališauskas, kun. E. Vičkauskas, kun. J.J. Dastikas, kun. A.J. Norkūnas, kun. E. Jakavonis, S.J., iš Philadelphijos, kun. J. Želionis, MIC, kun. J. Truskauskas, kun. V. Atkočius iš Marianapolio, kun. Jer. Želionis iš Chicagos, kun. L. Gilis, kun. R.M. Šilalė, ir pats parapijos klebonas kunigas A.J. Sinkevičius.

Publikos dalyvavo keli šimtai.

Programa užbaigta malda, kurią sukalbėjo kun. E. Jakavonis, S.J.

Prel. dr. J. B. Končiaus veikalas anglų kalba apie Vytautą Didįjį

Prelatas dr. J. B. Končius lietuvių visuomenei pažįstamas daugiausia kaip Baltfo pirmininkas, tačiau retai teatkreipiamas dėmesys, kad šis taurus lietuvis sykiu yra ir spaudos darbininkas.

Be seniau išleistų lietuvių ir anglų kalbomis įvairių katekizmų, maldaknygių, pedagoginės ir istorinės srities veikalėlių, prelatas šiomis dienomis anglų kalba išleido dar vieną istorinio turinio veikalą: **Vytautas the Great Grand Duke of Lithuania.** Veikalas apima 211 puslapių, iliustruotas 24-iais reikšmingais paveikslais, jame randame du senosios Lietuvos žemėlapius, vaizduojančius jos sienų išsiplėtimą nuo Baltijos iki Juodosios jūros pakraščių Vytauto Did. gadynėje. Veikale sudėta 26 straipsniai ir charakteringa tai, kad kiekvieno straipsnio pabaigoje nurodomi istoriniai šaltiniai, pagal kuriuos straipsnis parašytas. Tuo būdu visos žinios apie Didyjį Lietuvos Kunigaikštį Vytautą Dr. J.B. Končiaus veikale yra gerai ir tvirtai pamatuotos. Kaip rodo bibliografinės žinios, prelatas naudojosi gausia istorine medžiaga, rasta ne tik lietuvių literatūroje, bet taipgi ir lenkų, rusų, vokiečių ir net lotynų kalba rašytuose šaltiniuose. Nors anglų kalba prelatui nėra gimtoji kalba, tačiau veikalas parašytas tobula anglų kalba, stilius patrauklus ir istorinių faktų dėstymas gana įdomus.

Reikia tikėtis, kad kiekvienas skaitytojas šį veikalą su malonumu skaitys. Dr. J.B. Končius, išleisdamas šį veikalą anglų kalba, ne tik praturtino lietuvių tautos istoriją, bet sykiu jos grožį ir didybę atskleidė prieš kitataučių akis.

Kun. B.S. Danis

"GARSO" KNYGYNO KATALOGAS

MALDAKNYGĖS

MALDŲ VAINIKĖLIS (originalinė kaina 70 centų ..... .50

MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais ..... .40

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Milauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15¢. Imant nemažiau 10 egzempliorių — 10¢.

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI, kiekvienai metų dienai. Parašė kun. K. A. Matulaitis, Ph. D., MIC. 714 pusl. 3.00

ĮVAIRAUS TURINIO

KOVOSE DĖL LIETUVOS (II-ji dalis). Parašytė gen. Stasio Raštikio. 686 pusl. Kaina nejrištais viršeliais $6.00

NAUJ. TESTAMENTAS. Vertė arkiv. J. Skvireckas (minkšt. virš.) $1.50

LITHUANIAN SELF-TAUGHT, by M. Variakojytė - Inkienė. By the natural method with the English Phonetic Pronunciation. Parašyta pristaitant Marlborough's sistemos. 146 puslapiai. $1.25

DON KAMILIAUS MAŽASIS PASAULIS, II dalis, Giovanni Guareschi; sulietuvino A. Sabaliauskas. Išleido "Tėvų Kelias", 1956 m., 224 pusl. $2.00

DIDYSIS INKVIZITORIUS, prof. Antano Maceinos $2.00

MIŠIOS, Jeronimo Kačinsko $1.50

DON KAMILIAUS MAŽASIS PASAULIS. Guareschi. Sulietuvino A. Sabaliauskas. 38 autoriaus piešiniai tekste. Tėvų Kelio leidinys, 1953 m. 324 pusl. Didelio formato. $3.00

SMULKIOJI TAUTOSAKA—patarlės, priežodžiai, posakiai. Surinko ir užrašė Jonas Mingirdas. Kaina $2.50

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P.O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

NAUJI LEIDINIAI

(Prisiųsti paminėti)

TĖVYNES SARGAS, kultūros visuomenės, politikos ir socialinių mokslų žurnalas. 1964 m. Nr. (24). Leidžia Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga.

KETURKOJIS UGNIAGESYS, parašė Danutė Brazytė-Bindokienė, Išleido Lietuvių Dienų Leidykla. Los Angeles, Calif., 1964 m. Kaina 2 doleriai.

MODERNI MERGAITĖ, parašė Stasys Vla. Iliustravo N. Vedegytė -Palubinskienė. Išleido ir spaudė Immaculata Press, Putnam, Conn. 1964 m. 290 pusl. Kaina 2.50 dol.

LRKSA mirusieji nariai

A.A. PRANAS ALUNDERIS, 222 kp., 703 Charleston str., Harrisburg, Ill., mirė gruodžio 22, 1963, palaidotas gruodžio 24 Sunset Lawn kapinėse.

Albinas Levickas, 42 kp., gyv. 2223 So. Shelton str., Santa Ana, Calif., mirė kovo 21, palaidotas kovo 24-tą Fairhaven Memorial Park kapinėse.

A.A. Juozapina Lenkšus, 33 kp., gyv. 20 W 107th Str., Chicago, Ill., mirė balandžio 19, palaidota balandžio 22 Šv. Kazimiero parapijos kapinėse.

A.A. Mikalina Tverjonė, 160 kp., 2820 W. 40th Str., Chicago, Ill., mirė balandžio 25, palaidota balandžio 28 šv. Kazimiero kapinėse.

A. a. Edwardas J. Klimaitis, 30 kp., gyv. 1640 N. Main ave., Scranton, Pa., mirė balandžio 16, palaidotas balandžio 20 iš šv. Juozapo bažnyčios parapijos kapinėse, Throop, Pa.

A. a. Pranciška Aldukienė, 105 kp., 305 Leonox ave., Forest Hills, Pa., mirė balandžio 29, palaidota gegužės 2-rą iš Šv. Izidoriaus bažnyčios parapijos kapinėse Braddock, Pa. Paliko 2 dukteris, 4 sūnus, 21 anūką ir 10 proanūkų.

A.A. Liudvina, Kibirskienė, 133 kp., gyv. 426 Railroad Str., E. Vandergrift, Pa., mirė balandžio 22, palaidota balandžio 25 šv. Gertrūdos kapinėse.

Marijona Barkauskienė, 187 kp., gyv. 249 So. Pine Str., Frackville, Pa., mirė balandžio 30, palaidota gegužės 4-tą šv. Liudviko parapijos kapinėse.

A. A. JOE WAYNE, 163 kp., 11209 S. Homan ave., Chicago, Ill., mirė gegužio 8, palaidotas gegužio 11 šv. Kazimiero kapinėse.

A.A. JONAS VISOKIS, 222 kp., gyv. 642 Hazard Str., Palmerton, Pa., mirė gegužės 9-tą, palaidotas gegužio 12 Sacred Heart kapinėse.

A.A. MARIJONA KALINAUSKIENĖ, 127 kp., gyv. 379 Columbia str., Cambridge str., mirė balandžio 16; palaidota balandžio 21 St. Michael kapinėse, Boston, Mass.

A.A. MARTYNAS KAZLAUSKAS, 273 kp., 333 Douglas ave. Providence, R.I., mirė balandžio 18, palaidotas šv. Onos kapinėse, Cranston, R. I.

A.A. JONAS SAVICKAS, 51 kp., 234 Valley str., New Philadelphia, Pa., mirė gegužės 11 d., palaidotas gegužio 15 Sacred Heart kapinėse.

A.A. MARIJONA SASNAUSKIENĖ, 65 kp., 270 19th Ave., Paterson, N.J., mirė gegužės 12, palaidota gegužio 15 Kalvarijos kapinėse.

A.A. MARĖ KAZLAUSKIENĖ, 19 kp. narė, gyv. 9 Tulip Ave., Budd Lake, N. J., mirė gegužės 16, palaidota antradienį, gegužės 19, iš šv. Mykolo bažnyčios Gate of Heaven kapinėse, E. Hanover, N.J. Liūdesy paliko vyrą Joną, dukterį Mrs. Catherine Martin ir Mrs. Mary Valickas. V. Lukas

19 kp. sekr.

A.A. IRENA DOPKUS, 42 kp. 3643 Elford Dr., Whittier, Calif., mirė balandžio 29, palaidota gegužio 2 Calvary kapinėse.

A.A. JUOZAS BALUŽDIS, 35 kp., gyv. 1127 Church ave., McKees Rocks, Pa., mirė gegužio 9, palaidotas gegužio 13 šv. Kazimiero parapijos kapinėse, Pittsburgh, Pa.

A.A. ONA SELICKIENĖ, 90 kp., 668 McKinley str., Hazleton, Pa., mirė gegužio 18, palaidota gegužio 23 šv. Marijos Viloje, Elmhurste, Pa.

A.A. PETRAS STOLČIUS, 146 kp. sekretorius, gyv. 729 N. Greenwood, Spring Valley, Ill., mirė balandžio 30, palaidotas gegužės 4 šv. Onos kapinėse.

SĖKMINGAS LRKSA PENKTOS APSKRITIES IŠVAŽIAVIMAS

Metinis LRKSA 5-tos Penna apskrities išvažiavimas įvyko sekmadienį, gegužio 31, Sans Souci parke.

Diena pasitaikė graži, į parką suvažiavo daug publikos ir linksmai praleido laiką.

3:15 P.M. parko paviljone prasidėjo meninė programa, atidaryta Amerikos himnu, kurį su giedojo Luzerne Šv. Onos parapijos choras, diriguojamas muziko Jokubo Varatčio, ir visa publika.

Toliau apskrities pirmininkas Adolfas Norvaiša programos vedėju pristatė buvusį Susiv. daktarą kvotėją Dr. Albertą J. Valibų, kurs paaiškinęs, kas šį išvažiavimą surengė, pažymėjo, kad Katalikų Susivienijimas yra sena lietuvių draudos organizacija, per 78 metus labai daug nuveikusi savo narių, Amerikos lietuvių visuomenės ir Lietuvos naudai.

Toliau programos vedėjas pristatė Luzernės Šv. Onos parapijos chorą, kurs sudainavo "Verkia mergelė", Juliaus Starkos, ir "Už jūrelių už marelių", J. Bendoriaus.

Iš anksto skelbtam kalbėtojui Susiv. vyriausiam daktarui kvotėjui dr. Wm. Krikščiūnui dėl svarbių priežasčių negalint dalyvauti, programos vedėjas pakvietė kalbėti "Garso" redaktorių Matą Zujų, kuris kalbėjo apie Katalikų Susivienijimo per 78 metus gyvavimo nueitus kelius ir nuveiktus darbus ir ragino dar nepriklausančius įsirašyti.

Programos vedėjas pristatė Susiv. centro sekretorių Vincą T. Kvetką.

Antru atveju Šv. Onos parapijos choras sudainavo "Po aukštus kalnus", K.V. Banaičio, "Pasakyk, mergele", J. Žilevičiaus ir "Šiltas, gražus rudenėlis", J. Gruodžio. Visos dainelės pirmą kartą girdimos ir gražiai sudainuotos. Berods, visos šios dainos yra įtrauktos Pasaulinės Parodos Lietuvių Dienos meninėn programon. Muzikas Jokūbas Varaitis jau įdėjo nemažai triūso šias daineles išmokyti.

Programos vedėjui nuoširdžiai padėkojus programos dalyviams ir publikai už atsilankymą ir paramą šio išvažiavimo pasisekimui, programa užbaigta Lietuvos himnu giedant chorui ir visai publikai.

Himnams ir visoms dainoms akompanavo muzikė Mrs. Ona Mras.

Nuo išvažiavimo pradžios iki užbaigos daug gyvumo buvo prie rengėjų standos. Virtuvėje šeimininkavo Marijona Kozerskienė ir Elena Mensiskaitė. Buvo lietuviško kugelio, sūrio, namie paruoštų dešrų; prie baro darbavosi apskrities valdybos pareigūnai — Stasys Žemaitis, Wm. Liutkauskas, Ona Česnulevičiūtė, taipgi L. W. Kozerski, Salamonas Deimantas ir k.

Prie tikietų darbavosi sekretorė iždininkė Veronika Radzevičiūtė padedant Susiv. iždininkui Petrui J. Karašauskui.

Publikoje matėsi įžymių svečių. Paviljone programos klausėsi V. Gullo—Katal. Karo Veteranų 13 distrikto komandierius, Penna. apdraudos departamento egzaminierius, dviem atvejais su kitais tikrinęs Susiv. apyskaitas, Leo E. Česnavičius su žmona, mus. J.J. Šaučiūnas ir k.

Oons Selickienės laidotuvės

S. m. gegužio 19 d. Hazleton, Pa., mirė Mrs. Ona Selicki d.g. Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų Kongregacijos Motinos Cecilijos mamytė.

Velionė buvo pašarvota savo namuose; šermenis gausiai lankė giminės ir kaimynai, seselės vienuolės ir pažįstami kunigai.

Kadangi velionės vyras J. Selicki yra palaidotas Nukryžiuotojo Jėzaus Seselių Vilos kapinėse, Elmhurst, Pa., todėl ir Ona Selickienė čia buvo palaidota gegužio 23 d. Iškilmingas Šv. Mišias naujoje Nursing Home koplyčioje už velionės vėlę aukojo prel. J.F. Baltusevičius (Boll), diakonu patarnavo kun. B.S. Zdanavičius (Danis), o. subdiakonu kun. L.L. Gillis.

LATVIŲ DAINŲ Šventė HAMBURGE

Latvių išeivių rengiama didelė Dainų Šventė įvyks Hamburge rugpiūčio 5-8 d.d. Jos metu rengiami du pagrindiniai koncertai: rugp. 7 d. įvyks solistų vakaras, kurio metu bus pirmą kartą išpildomi latvių kompozitorių kūriniai, gi rugpiūčio 8 d. numatytas jungtinių chorų koncertas. Norėdami atsilankyti Dainų Šventėje latviai jau užsakė specialius lėktuvus JAV-se, Kanadoje, net Australijoje ir Anglijoje.

CHICAGO. Gegužio 13 mirė vienuolis brolis Jonas Peldžius, MIC., ilgus metus dirbęs "Draugo" spaustuvėje mechanikas. Palaidotas gegužio 16-tą Šv. Kazimiero kapinėse. Šermenyse ir laidotuvėse dalyvavo velionies brolis iš Brockton, Mass., Antanas Peldžius su dukterim Loreta ir sūnumi Jonu. A. a. brolis Peldžius buvo gimęs 1890 m. spalių 29 d., Bimbų kaime, Panemunėlio valščiuje, Rokiškio apskrity.

— **Liet. Katalikų Mokslo Akademijos 6-sis suvažiavimas** įvyks š.m. rugsėjo 5-7 dienomis Fordham universiteto patalpose, New Yorke. Iš anksto pakviesti asmenys ruošia įvairiomis temomis paskaitas.

BIRŽELIO 13-tą ĮŠVĘS KUNIGU

KUNIGAS DONALD J. PLOCKE, S.J.

ANSONIA, CONN. Šių metų birželio 13-tą Weston kolegijos koplyčioje, Weston, Mass., J. E. kardinolas Richard Cushing įšvęs kunigu (su kitais) kl. Donald J. Plocke, Jr.

Kun. Plocke iškilmingas primicijas — pirmasias Mišias laikys sekmadienį birželio 21 d., lietuvių Šv. Antano bažnyčioje, Ansonia, Conn. Asistą sudarys klebonas kun. J.J. Vilčiauskas — ankikunigas, kun. James F. Powers,, S.J., — diakonas, ir kun. Clement Kasinskas, C.P., iš šv. Gabrijieliaus vienuolyno, Brighton, Mass. — subdiakonas; ceremonijų vedėju bus kl. Antanas Saulaitis, S.J., iš Weston kolegijos; pamokslą pasakys kun. Wm. A. Barry, S.J., iš St. Robert's Hall, Pomfret, Conn.

Naujasis kunigas yra sūnus Mr. Mrs. Joseph Plocke ir anūkas ilgamečio LRKSA 32 kuopos veikėjo Kazimiero Lodos.

Geriausių sekmių kunigystės pareigose!

Gražiai pagerbė parapijos motinas

S. m. gegužio 10 d. Šv. Mykolo parapijoje, Scranton, Pa., pavyzdingai buvo pagerbtos motinos Motinos Dienos proga. Rytmetį buvo paaukotos Šv. Mišios už gyvas ir mirusias motinas ir pasakytas dienai pritaikytas pamokslas; žmonės gausiai ėjo prie Šv. Komunijos.

Užsibaigus pamaldoms, parapijos svetainėje buvo suruošti bendri pusryčiai; juos paruošė Šv. Vardo draugijos vyrai, o mergaitės sodalietės tarnavo prie stalų. Baigus valgyti, pagerbiant motinas, buvo pasakyta keleta kalbų. Kalbėjo: parapijos klebonas prel. J.F. Boll (Baltusevičius), Msgr. J.A. Madden, — vyskupijos kancleris, kun. B.S. Danis — Šv. Marijos Vilos kapelionas Elmhurste, Rakauskas ir kiti.

KENNEBUNKPORTO GIMNAZIJOS CHORAS, vedamas Tėv. B. Grauslio, dainuoja savo metiniame koncerte. Nuotr. B. Kerbelienės.

WYOMING KLONIO ŽINIOS

Pusmetinis LRKSA 4-tos apskrities susirinkimas

LRKSA 4-tos Penna apskrities kuopų atstovų pusmetinis susirinkimas įvyks sekmadienį, birželio 21-ną Taurų klubo svetainėje, 112 West Market St., Scranton, Pa.

Pradžia 2:30 P.M.

Visų kuopų priklausančių prie 4-tos apskrities atstovės ir atstovai maloniekite dalyvauti šiame susirinkime. Turėsime apsvarstyti metinio išvažiavimo reikalus. Išvažiavimas įvyks sekmadienį, rugpiūčio 9-tą, Rocky Glen parke.

Valdybos nariai išduos raportus ir padarys pranešimus apskrities ir kitais organizacijos reikalais.

Kuopos norinčios prisijungti prie 4-tos apskrities, atsiųskite savo atstovus. Metinė duoklė apskrities iždui tik $1.00.

Pranas Katilius,
pirmininkas
Antanas Meškauskas
sekretorius

—o—

Šv. Trejybės parap. žinutės

— Sekmadienį gegužio 24-tą, Wilkes Barre šv. Trejybės bažnyčioje buvo pirmosios vaikučių komunijos iškilmės. Mišių laiku giedojo parapijinės mokyklos vaikučių choras vedamas sesers vienuolės Gregory. Čia parapijos mokyklą veda ir vaikučius pirmajai komunijai paruošė Jėzaus Nukryžiuotojo seserys.

— Sekmadienį, gegužio 24, šv. Trejybės bažnyčioje, 7 val. vakaro, Sodalietės turėjo gražias P. Švenčiausios statulos vainikavimo iškilmes.

— Gegužio 17-23 d.d. seserys registravo vaikučius, kurie su naujų metų mokslo pradžia pradės lankyti pirmąjį parapijinės mokyklos skyrių. Užregistruotas gražus skaičius būsimų auklėtinių. Parapijos mokykla turi pilnus aštuonis skyrius. Šioje parapijoje klebonauja visuomenininkas, buvęs LRKSA dvasios vadas ir garbės narys kun. Juozas K. Miliauskas; asistentas kun. Povilas G. Mališauskas.

— **Kun. Pranas Dauss,** LRKSA 151 kuopos narys, šv. Maryjos parapijos klebonas, Keithsburg, Ill., perkeltas klebonauti į Saldžiausios Jėzaus Širdies parapiją, Rutland, Ill. Kun. P. Dauss priklauso Peoria, Ill., vyskupijai.

Šv. Onos parapijos žinutės

Šv. Onos parapijos metinis festivalas įvyks liepos 30, 31 ir rugpiūčio 1 d.d., parapijos aikštėje. Klebonas kun. Viktoras A. Šimkonis iš anksto nuoširdžiai dėkoja visiem piniginių ir daiktinių dovanų aukotojams, dovanų išleidimo tikietų pirkėjam ir platintojam. Tokia rėmėjų kooperacija patikrins festivalui visapusį pasisekimą. Beje, š.m. gegužės 11 d. atmokėta 5,000 dol. parapijos skolos. Iš viso originalinė skola, sąryšy su naujos bažnyčios statyba, siekė 145,000 dol., plius 16,200 dol. mokyklos reikalams skolintų 1961 m. vasario mėnesį, tai bendra skola siekė 161,200 dol. Iki šiol jau atmokėta 71, 200 dol., lieka dar atmokėti 90,000 dol. Metiniam festivalui pasisekus susidarys galimybės parapijos skola dar kiek sumažinti.

— **Luzerne** Šv. Onos parapijos klebonas kun. V.A. Šimkonis dėkingas savo parapijiečiam už uolų rėmimą misijų, kuriom bendrai per metus suaukota— $1,333.80.

LIETUVIAI MENO FIESTOJE

Šių metų gegužio 21-26 dienomis, Wilkes-Barre miesto viešoje aikštėje (Public square), įvyko meno fiesta, kurioje tarp kitų tautybių dalyvavo ir lietuviai.

Meninėj programoj pasirodė Wilkes Barre Šv. Trejybės parapijos mokyklos auklėtiniai išlavinti Jėzaus Nukryžiuotojo seselių mokytojų. Jie pašoko porą lietuviškų šokių, būtent "Malūną" ir "Dzūkų polką", kurie gausingai publikai patiko ir sukėlė gausių plojimų.

Lietuvių Moterų klubas turėjo valgių ir nesvaiginančių gėrimų standą, su lietuviškais blynais ir t.p.

Standos komisijai vadovavo klubo pirmininkė Mrs. D. Eagen, padedant Mrs. J. Caffrey, Mrs. M. Zujus, Mrs. M. Crush, Mrs. R. Zack, Mrs. J. Zelinsky, Mrs. Stark, Mrs. M. Karaliūnas, Mrs. J. Wanyo, Mrs. P. Yeager.

MOTERŲ KLUBO VEIKLA

Antradienį, gegužio 27, Genetti viešbučio patalpose, Wilkes-Barre, Lietuvių Moterų Klubas laikė reguliarį mėnesinį susirinkimą.

Pirmininkei Mrs. D. Eagan dėl ligos susirinkime negalint dalyvauti, pirmininkavo Mrs. Valentine Kumiega, ji taipgi priėmė naujai paskirtos vicepirmininkės Mrs. Anne Zanowich priesaiką.

Valdyba įteikė p. Marilyn Moritz jos laimėtą stipendiją — po 100 dol. į metus keturių metų laikotarpy. Marilyn yra duktė lietuvės Mrs. Margaret Morita, 211 Phoenix St., Duryea. Šį mėnesį Marilyn užbaigė aukštesniąją mokyklą ir toliesnes studijas tęs Susquehanna universitete, Selinsgrove, Pa.

Kazimieria Zujienei pasiulūs, Nelei Bajorienei parėmus, nutarta iš klubo iždo paskirti Balfui 25 dolerius.

Taipgi nutarta rengti metinę ekskursiją į Pocono Playhouse. Ekskursijos pirmininke išrinkta Mrs. Ch. Trusko. Diena dar neparinkta.

Klubietės nutarė organizuotai dalyvauti Pasaulinėje Parodoje New Yorke Lietuvių Dainų Šventėje. Ekskursijos komisijos pirmininke išrinkta Mrs. F. Butcofski, padėjėja Miss. Neli Jejūnas.

Katilius laimėjo nominaciją

Buvęs LRKSA generalinis organizatorius, ilgametis 4-tos Penna apskrities pirmininkas, taipgi ilgametis 83 kp. Scranton, Pa. pirmininkas Pranas Katilius balandžio 21-mą pirminiuose (primary) balsavimuose respublikonų sąrašu laimėjo nominaciją iš antrojo Lackawa na distrikto valstybės legislatūron. P. Katilius yra indorsuotas partijos vadovybės. Galutiniai balsavimai įvyks lapkričio 3-čią. Be abejonės, Susivienijimo nariai ir bendrai lietuviai piliečiai savo tautietį galutiniuose balsavimuose parems savo balsais.

KRUVINOS FUTBOLO RUNGTYNĖS

LIMA, PERŲ. Gegužės 24 per Peru ir Argentinos futbolo komandų rungtynes kilo riaušės ir muštynės. Žuvo apie 300 asmenų, sužeistų dar daugiau.

Panikos laiku vandalų gaujos plėšė brangenybes nuo mirusiųjų ir iš gyvųjų.

"Ekspertų" tvirtinimais, tokios sporto nelaimės dar nėra buvę. Ji prasidėjo rungtynių vadovui (referee) paskelbus peruviečių komandai nepalankų sprendimą.

Rungtynių metu stadione buvo apie 45,000 žmonių.

Kai kas kaltina policistus, būk jie mesdami ašarines bombas į publikos sėdynes sukėlė paniką, bet policijos vadovas De Asamburja kaltinimą atmeta, nes bombos buvo pavartotos išsklaidymui besimušančių sporto aikštėje.

KELIOS IŠKILMĖS VIENĄ DIENĄ

Šv. Mykolo parapija Scrantono mieste pasižymi savo veiklumu ir žmonių gera dvasia. Metų bėgyje jos bažnyčioje ypatingomis progomis ruošiamos iškilmingos pamaldos, o šalia bažnyčios dažnai vyksta įvairūs parengimai, programos, vakarienės ir vajus.

Š. m. gegužio 3 d. šioje parapijoje buvo net trejos iškilmės:

1) **Vaikučių pirmoji Šv. Komunija.** Sekmadienį Šv. Mišių metu apie 30 vaikučių priėmė Šv. Komuniją. Sykiu su vaikučiais vėliau ėjo prie Dievo stalo ir suaugusieji: vaikučių tėveliai ir kiti parapijiečiai. Vaikučius gražiai paruošė šiai iškilmei ir puikias giesmes išmokė Nukryžiuotojo Jėzaus Seserys, kurios mokytojauja parapijos mokykloje, mokydamos 212 vaikučių.

2) **Diplomų įteikimas.** Tą patį sekmadienį, užsibaigus kitoms Šv. Mišioms, parapijos klebonas prel. J.F. Baltusevičius (Boll) 13-ai savo parapijos studentų, kurie mokosi įvairiose aukštesnėse mokyklose, įteikė religijos kurso baigimo diplomus. Metų eigoje šiuos studentus mokė tikėjimo pats prel. J. F. Baltusevičius. Studentai, pavyzdingai lankydami pamokas, reikalingą kursą užbaigė gerai. Diplomus gavo: Dorothy Grudis, Louise Hartman, Gail Lozinger, Rose Ann Miller, Patricia Petkevich, Carol Pushinaitis, Louise Timinskas, Elaine Wilchinsky, Raymond Bulger, William Drula, Joseph Judge, Danielė Repshis ir Mary Holodnak.

3) **Vainikavimo iškilmės.** To paties sekmadienio popietę (4 val.) parapijos bažnyčioje įvyko metinės iškilmės — Šv. Marijos statulos vainikavimas, baigiant gegužio mėnesį. Iškilmės prasidėjo vainikinga, ilga ir margaspalve eisena iš klebonijos kiemo pasukant į gatvę į bažnyčią. Gatvėje ir bažnyčioje matėsi net kitų parapijų atvykusių žmonių, pasižiūrėti čia kiekvieną metą įspūdingai ir gražiai atliekamų vainikavimo iškilmių. Daugelis šią eiseną fotografavo. Eisenoje dalyvavo visi parapijos uniformuoti vaikučiai, sodalietės ir įvairios moterų draugijos. Bažnyčia taipgi buvo pilna žmonių. Vainikavimą, kaip May Queen, atliko Miss Barbara Gedman. Jai palydovėmis buvo: Rose Marie Gedman, Ann Skrec, Virginia Slagis ir Marilyn Malachowski, o kaip asistentės patarnavo: Mary Beth Gedman ir Patricia Mullen.

Šių įspūdingų vainikavimo iškilmių metu pamokslą apie Švč. Marijos grožį ir šventumą pasakė prel. J.F. Baltusevičius (Boll). Palaiminimo apeigas atliko kun. B.S. Ždanavičius (Danis), Šv. Marijos Vilos kapelionas Elmhurste. Pamaldas pajvairino parapijos vaikučių gražus giedojimas, kuriuos išmokino mokyklos vedėja Sesuo Antonija; vargonais grojo gabi muzikė ir parapijos vargonininkė Mrs. H. Moran, kuri taipgi pavyzdingai veda parapijos suaugusiųjų chorą. **BOZ**

MIRUSIEJI

A.A. ONA ŽAILSKIENĖ, gyv. 56 Cooke St., Ashley, mirė gegužio 25 d., pašarvota buvo direktoriaus Leagaus įstaigoje Wilkes Barre, Pa.; palaidota šeštadienį, gegužio 30, iš Sugar Nortch Šv. Petro ir Povilo bažnyčios Šv. Kazimiero parapijos kapinėse, Muhlenburg. Velionė buvo gimusi Lietuvoje, į šią šalį atvyko 52 metai atgal. Paliko sūnų, dukterį, podukrą, posūnį, keturią anūkus du proanūkus, seserį ir brolį.

A.A. ANTANAS LUGAUSKAS, gyv. 73 Hill str., Wilkes Barre, mirė gegužio 25 Mercy ligoninėj, pašarvotas buvo direktoriaus Leagaus įstaigoje; palaidotas gegužio 29 iš Šv. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Velionis iš Lietuvos atvyko 1904 m. ir įsikūrė Wilkes Barre. Paliko žmoną Agnieškę, kuri priklauso prie LRKSA 222 kuopos, sūnus Stasį, Praną ir Viktorą, dukterį Mrs. Al. Muskevičienę, posūnį Kazį Kalantą, 7 anūkus ir 2 proanūkus.

A.A. JONAS RINKEVIČIUS, gyv. 10 Davenport str., Plymouth, mirė gegužio 27-tą, palaidotas gegužio 30-tą iš Lyndwoodo šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse, Muhlenburg. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, į šią šalį buvo atvežtas 10 metų amžiaus. Jis buvo pirmoje pasaulinio karo veteranas ir priklausė prie veteranų organizacijų.

A.A. VINCAS ŽITKAITIS, gyv. Stucker str., Miners Mills, mirė birželio 5 d.—ji, rado mirusį jo paties darže netoli namų. Oficialų pareiškimais, jis miręs naturalia mirtimi. Pašarvotas buvo direktoriaus Leagus įstaigoje, Wilkes-Barre; palaidotas iš Šv. Pranciškaus bažnyčios parapijos kapinėse. Velionis buvo gimes Lietuvoje. Paliko giminaitį Joną Kaper, gyv. Stoneham, Mass.

A.A. BL. MARCIUKAITIENĖ, gyv. R D. 1, Hunlock Creek, mirė gegužio 19; pašarvota buvo direktorių Maslauskų įstaigoje, Plymouth; palaidota gegužio 21 iš Lyndwood'o šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse, Muhlenburg. Velionė iš Lietuvos atvyko 1910 metais, gyveno Plymouthe, vėliau Hunlock Creek. Paliko tris sūnus iš kurių Antanas yra Lake Lehman aukštesniosios mokyklos principalas; taipgi paliko 8 anūkus.

A.A. ANTANAS PETRAUSKAS, gyv. 420 Andover str., Wilkes-Bare, mirė gegužio 18; pašarvotas direktoriaus Leagaus įstaigoje; palaidotas gegužio 21 iš šv. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Velionis iš Lietuvos atvyko jaunuose metuose. Paliko dvi seseris.

A.A. JUOZAS BALTRUŠAITIS, gyv. 233 Boland Ave., Lee Park, mirė gegužio 19; pašarvotas buvo direktoriaus Leagaus įstaigoje; palaidotas gegužio 23-čią iš Lyndwood'o šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse, Muhlenburg. Velionis iš Lietuvos atvyko 1906 m. ir įsikūrė Lee Parke. Paliko žmoną Veroniką ir kitus artimuosius.

A.A. MYKOLAS M. ALEKSA gyv. 119 Tobin Lane, Edwardsville, mirė gegužio 20, palaidotas gegužio 23 iš Kingstono šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse. Velionis iš Lietuvos atvyko jaunuose metuose ir įsikūrė Edwardsvilėje. Paliko dukterį, 3 anūkus ir 4 proanūkus.

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

ELIZABETH, N. J. — 3 kuopos susirinkimas įvyks liepos 5 dieną tuoj po sumos, Šv. Petro ir Povilo parapijos svetinėje.

CLEVELAND, Ohio — 8 kuopos susirinkimas įvyks liepos 5 dieną tuoj po Sumos 11:30 A. M.) Šv. Jurgio liet. parapijos salėje 6527 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

PHILADELPHIA, Pa., — 10 kp. susirinkimas įvyks liepos 5 dieną tuoj po sumos Šv. Kazimiero parapijos kambary.

WILKES-BARRE, Pa., — 14 kp. susirinkimas įvyks liepos 5 dieną tuoj po Sumos, Švč. Trejybės parapijos svetainėje.

TAMAQUA, Pa., — 18 kuopos susirinkimas įvyks liepos 5 dieną tuoj po Sumos, bažnytinėj svetainėj.

PHILADELPHIA, Pa., — 20 kp. susirinkimas įvyks liepos 5 dieną Šv. Jurgio parapijos svetainėj.

PATERSON, N.J. — 65 kuopos susirinkimas įvyks liepos 5 dieną 11:30 v. ryto Šv. Kazimiero parap. svetainėj, 147 Montgomery Place.

RACINE, Wisconsin — 67 kp. susirinkimas įvyks liepos 5 dieną tuoj po Sumos bažnytinėj svetainėj, 815 Park Avenue.

SCRANTON, Pa., — 83 kuopos susirinkimas įvyks liepos 2 dieną K. of P. svetainėje, Church Avenue, 7:00 P. M.

HARTFORD, Conn. — 89 kuopos susirinkimas įvyks liepos 5 dieną po 10 val. Mišių lietuvių Švč. Trejybės parapijos svetainėj (po bažnyčia).

HAZELTON, Pa. — 90 kuopos susirinkimas įvyks liepos 5 dieną tuoj po Sumos pas p. Stasiukonį, 107 Green St., Hazelton, Pa.

SO. BOSTON, Mass. — 94 kp. susirinkimas įvyks liepos 5 dieną pobažnytinėj salėj, Fifth Street, So. Boston, Mass.

WORCESTER, Mass. — 98 kp. susirinkimas įvyks liepos 5 dieną 9:00 ryte, Aušros Vartų parapijos svetainėj.

ROCHESTER, N.Y. — 103 kp. susirinkimas įvyks liepos 5 dieną nuo 8 val. iki 11 val. ryto Šv. Jurgio parapijos patalpose.

BROOKLYN, N. Y. — 115 kp. susirinkimas įvyks liepos 5 dieną po 11-tos valandos Mišių Šv. Jurgio parapijos svetainėj, 207 York St., Brooklyn, N. Y.

BROOKLYN, N.Y. — 134 kp. susirinkimas įvyks liepos 5 dieną tuoj po Sumos Karalienės Angelų parapijos svetainėj. Visi nariai ir narės, maloniekite dalyvauti.

BROCKTON, Mass. — 141 kp. susirinkimas įvyks liepos 5 dieną tuoj po 10 val. Mišių Šv. Kazimiero parapijos svetainėj.

SCRANTON, Pa. — 155 kuopos susirinkimas įvyks liepos 5 dieną po pamaldų Šv. Mykolo parapijos svetainėj.

PITTSBURGH, Pa. — 158 kuopos susirinkimas įvyks liepos 5 dieną tuoj po Sumos Šv. Kazimiero parapijos mokyklos kambary.

CHICAGO, Ill. — 160 kuopos susirinkimas įvyks liepos 5 dieną 1 P.M. Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos patalpose. Visos narės-nariai dalyvaukit.

DAYTON, Ohio. — 191 kuopos susirinkimas įvyks liepos 5 dieną po 11 v. Mišių, Šv. Kryžiaus parapijos svetainėj.

DETROIT, Michigan. — 230 kp. susirinkimas įvyks liepos 5 dieną tuoj po paskutinių Mišių, Šv. Petro parapijos svetainėj.

BINGHAMTON, N.Y. — 270 kp. susirinkimas įvyks liepos 6 dieną 7:30 vakaro, Šv. Juozapo parapijos svetainėj, kampas Glenwood ir Down Avenues.

KINGSTON, Pa. — 1 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos, Šv. Marijos parapijos svetainėj.

FOREST CITY, Pa. — 2 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos Šv. Antano parapijos svetainėj.

PITTSTON, Pa. — 7 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos, Šv. Kazimiero parapijos svetainėj.

WATERBURY, Conn. — 11 kp. susirinkimas įvyks liepos 12 dieną 1 P.M. Šv. Juozapo parapijos mokyklos kambary.

CHICAGO, Ill. — 15 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną 2 P.M. Šv. Jurgio parapijos svetainėj. Visos narės-nariai, dalyvaukite susirinkime.

CHICAGO, Ill. — 16 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną Šv. Mykolo parapijos salėje.

NEWARK, N.J. — 19 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos (12), Šv. Jurgio Dr-jos svetainėje 180-2 New York Ave.

SO. BOSTON, Mass. — 21 kp. susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po 9 val. Mišių (10 val. ryte) pobažnytinėje Šv. Petro parapijos svetainėj.

MINERSVILLE, Pa. — 24 kp. susirinkimas įvyks liepos 12 dieną 1 P.M. Šv. Pranciškaus parapijos svetainėj.

SCRANTON, Pa. — 30 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos, Šv. Juozapo parapijos svetainėj. Visi nariai-narės dalyvaukite.

MAHANOY CITY, Pa. — 31 kp. susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos, Šv. Juozapo parapijos svetainėj.

ANSONIA, Conn. — 32 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos Šv. Antano parapijos svetainėj.

ROSELAND, Ill. — 33 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną po Sumos, Visų Šventųjų parapijos svetainėj.

PITTSBURGH, Pa. — 35 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos, Šv. Vincento parapijos pobažnytinėj svetainėj.

WORCESTER, Mass. — 41 kp. susirinkimas įvyks liepos 11 dieną Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 7-tą valandą vakaro.

CICERO, Illinois — 48 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną 1 P.M., Šv. Antano parapijos mokyklos kambary.

CLEVELAND, Ohio — 50 kuopos susirinkimas įvyks liepos 9 dieną Lietuvių svetainėj, 6835 Superior Ave., 7:30 P.M.

New Philadelphia, Pa.— 51 kp. susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos parapijos svetainėj.

EXETER, Penna. — 57 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną 1 P.M., Lietuvių Piliečių klubo svetainėj.

DuBOIS, Penna. — 78 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po 10 val. Mišių Šv. Juozapo parapijos svetainėj.

NORWOOD, Mass. — 81 kuopos susirinkimas įvyks liepos 14 dieną 7:30 P.M., Šv. Jurgio parapijos svetainėj. St. James Street.

WATERBURY, Conn. — 91 kp. susirinkimas įvyks liepos 12 dieną 1 P.M., Šv. Juozapo parapijos svetainėj.

EASTON, Pa. — 93 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po paskutinių Mišių Šv. Mykolo parapijos svetainėj.

BRADDOCK, Penna. — 105 kp. susirinkimas įvyks liepos 12 dieną 9 val. ryto Šv. Izidoriaus parapijos svetainėj.

NEW BRITAIN, Conn. — 109 kp. susirinkimas įvyks liepos 20 dieną 7:30 val vakare, Šv. Adriejaus parapijos svetainėj.

MANCHESTER, N. H. — 119 kp. susirinkimas įvyks liepos 12 dieną 12:30 P.M. Lietuvių Klubo patalpose. Visi nariai-narės dalyvaukite.

ROCKFORD, Ill. — 137 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos, Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėj.

CLEVELAND, Ohio — 142 kp. susirinkimas įvyks liepos 12 dieną Šv. Jurgio parapijos mokyklos patalpose, tuoj po Sumos (11:15 A. M.).

CHICAGO, Ill. — 163 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos, Švč. Panelės Gimimo parapijos svetainėj.

NIAGARA FALLS, N.Y.—170 kp. susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos, Šv. Jurgio parapijos svetainėj.

DETROIT, Mich. — 171 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po pirmųjų Mišių, 9:15 val. ryte, Dievo Apvaizdos parapijos svetainėj, Schaefer ir Grand River Aves.

CASTLE SHANNON, Pa. — 172 susirinkimas įvyks liepos 12 dieną 1 val. P.M. pas kuopos pirmininką Motiejų Abraitį, 1311 Groveton St.

E. ST. LOUIS, Ill. — 179 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną Nekalto Prasidėjimo P. Šv. parapijos svetainėj tuoj po 8 val. Mišių

KINGSTON, Pa. — 209 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną 2 P.M. Šv. Marijos parapijos svetainėj.

NASHUA, N. H. — 228 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po paskutinių Mišių parapijos svetainėj.

AMSTERDAM, N.Y. — 243 kp. susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po Sumos, bažnytinėj salėj.

DETROIT, Mich. — 265 kuopos susirinkimas įvyks liepos 12 dieną 9:15 val. ryto Šv. Antano parapijos mokyklos patalpose, W. Vernor ir 25-ta gat.

CLEVELAND, Ohio — 307 kp. susirinkimas įvyks liepos 12 dieną tuoj po lietuviškų pamaldų P. Šv. Nesiliaujačios Pagalbos parapijos svetainėj.

FOREST CITY, Pa. — 5 kuopos susirinkimas įvyks liepos 19 dieną tuoj po Sumos Šv. Antano parapijos svetainėj.

WILKES-BARRE, Pa. — 17 kp. susirinkimas įvyks liepos 19 dieną tuoj po Sumos, Švč. Trejybės parapijos svetainėje. Visos narė-nariai, maloniekit dalyvauti.

LUZERNE, Penna. — 28 kuopos susirinkimas įvyks liepos 19 dieną po paskutinių Mišių Šv. Onos parapijos svetainėj.

SUGAR NOTCH, Pa. — 46 kp. susirinkimas įvyks liepos 20 dieną 7:30 P.M. Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėj.

CAMBRIDGE, Mass. — 127 kp. susirinkimas įvyks liepos 19 dieną tuoj po paskutinių Mišių, Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos svetainėj.

PITTSTON, Pa. — 183 kuopos susirinkimas įvyks liepos 19 dieną tuoj po Sumos, Šv. Kazimiero parapijos svetainėj.

INKERMAN, Pa. — 194 kuopos susirinkimas įvyks liepos 20 dieną 7:30 P.M. Marcelės Lomsargienės namuose, 15 Chestnut Street.

MANCHESTER, Conn. — 216 kp. susirinkimas įvyks liepos 26 dieną Lietuvių svetainėj 24 Golval Street. Visos narės-nariai maloniekit dalyvaut.

WILKES-BARRE ŠV. TREJYBĖS PARAPIJOS MOKYKLOS AUKLĖTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ.

š. m. gegužio 23-čią metinėje meniškoje fiestoje (Fine Arts Fiesta,) atstovaudama lietuvius, grupė šaunisi pašoko "Malūną" ir "Dzūkų Polką" Beje, ta pati grupė išpildė "Malūną" ir Mikitą" televizijos programoje Channel 16, Wilkes-Barre, Pa. Grupę sudaro 7 ir 8 skyrių auklėtinės-auklėtiniai, seselės mokytojos Andrėjos (Sister Andrew) vadovybėje. Nuotraukoje, žiūrint iš kairės dešinėn: Ann Marie Molys, Michelle Williamson, Catherine Kupstas, Aldona Kupstas, Francis Ridilla pianistė, Deborah Selinski, Diane Balukanis, Patricia Flanders ir Mary Jo Spinosa; antroje eilėje: Jude Height — akordionistas; Mark Novak, Joseph Zawiliski, Robert Geiss, Carl Gaula, Albert Povilaitis, Joseph Kundrat, William Flanders ir Anthony Gilbert.